

EKOID

adres:
40-302 Katowice
ul. gen. H. Le Ronda 76

kontakt:
e-mail : ekoid@ekoid.pl
www.ekoid.pl

NIP 954-178-24-09

tel/fax. (032) 255 28 23, 353 32 14

kom. 515 165 251, 507 020 165

Rodzaj opracowania: **PROGNOZA   ODZIAŁYWANIA   NA   ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO   PLANU   ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO   GMINY   JASIENICA   DLA
SOŁECTWA LANDEK**

Zamawiający: P.A. NOVA S.A.
ul. Górnych Wałów 42
44 – 100 Gliwice
realizująca umowę z Gminą Jasienica

Kierownik zespołu autorskiego:
mgr Iwona Majewska - Durjasz

Katowice, listopad 2020 r.

SPIS TREŚCI:

1.	WPROWADZENIE	5
1.1.	PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	5
1.2.	PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	5
2.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
2.1.	OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	8
2.2.	CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH	11
2.3.	POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	21
3.	INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	21
4.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	21
5.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU	22
5.1.	STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	22
5.1.1.	.REGIONALIZACJA FIZYCZNOGEOGRAFICZNA	23
5.1.2.	UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI TERENU	24
5.1.3.	BUDOWA GEOLOGICZNA.....	24
5.1.4.	ZŁOŻA KOPALIN I EKSPLOATACJA GÓRNICZA.....	25
5.1.5.	OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE OSUWANIEM SIĘ MAS ZIEMNYCH	25
5.1.6.	WARUNKI HYDROGEOLOGICZNE	26
5.1.7.	GŁÓWNE ZBIORNIKI WÓD PODZIEMNYCH.....	26
5.1.8.	JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH (JCWPd).....	26
5.1.9.	HYDROGRAFIA.....	27
5.1.10.	JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH	27
5.1.11.	GLEBY	28
5.1.12.	KLIMAT I WARUNKI AEROSANITARNE	28
5.1.13.	ZASOBY PRZYRODY OŻYWIONEJ I ICH OCHRONA PRAWNA	29
5.1.14.	ROŚLINNOŚĆ POTENCJALNA	30
5.1.15.	ROŚLINNOŚĆ RZECZYWISTA I FLORA	30
5.1.16.	FAUNA	31
5.1.17.	OBIEKTY CHRONIONE W ROZUMIENIU <i>USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY</i>	33
5.1.18.	ZABYTKI.....	33
5.2.	ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA, A JEGO ODPORNOŚĆ NA DEGRADACJĘ I ZDOLNOŚĆ DO SAMOREGENERACJI	34
5.3.	POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU.....	37
6.	PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	38
6.1.	FORMY OCHRONY PRAWNEJ	38
6.1.1.	LASY OCHRONNE	38
6.1.2.	ZASOBY WODNE	38
6.1.3.	USTALENIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW KORZYSTANIA Z WÓD REGIONU WODNEGO	39
6.1.4.	ZŁOŻA KOPALIN.....	39
6.1.5.	FLORA I FAUNA	39
6.1.6.	OBIEKTY CHRONIONE W ROZUMIENIU <i>USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY</i>	43
6.1.7.	WALORY KRAJOBRAZOWE I ZABYTKI	46

6.1.8.	KLIMAT AKUSTYCZNY	47
6.1.9.	GRUNTY ROLNE I LEŚNE	48
6.1.10.	OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO A NIE OBJĘTE OCHRONĄ	49
7.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	49
8.	USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO <i>STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030</i>	53
9.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	55
9.1	ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO- I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	55
10.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	57
11.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	58
12.	OBSZARY PROBLEMOWE	58
13.	ROZWIĄZANIA MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	59
14.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	60
15.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	62

SPIS TABEL:

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.....	48
Tab. 2. Charakterystyka typów oddziaływań	57

SPIS RYSUNKÓW:

Rys. 1. Poglądowa mapa lokalizacji gminy w granicach województwa śląskiego Jasienica	8
Rys. 2. Lokalizacja sołectwa Landek na tle granic gminy Jasienica.....	9

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW MAPOWYCH:

Załącznik 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1:2000	
---	--

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jasienica dla sołectwa Landek.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405, 1566, 1999).

Do sporządzenia prognozy zastosowano metodę analizy systemowej, opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Gminy Jasienica z siedzibą w Jasienicy 159.

Przy wykonaniu prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2081, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 1396, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 55);
- [1.2.4] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 6, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.5] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1161).
- [1.2.6] Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2268).
- [1.2.7] Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2019, poz. 868).
- [1.2.8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 112).
- [1.2.9] Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. 2019, poz. 2448).
- [1.2.10] Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. 2012, poz. 463).

- [1.2.11] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz.1839).
- [1.2.12] Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2067, z późniejszymi zmianami).
- [1.2.13] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016, poz.1911).
- [1.2.14] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 Nr 0, poz. 1409).
- [1.2.15] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 Nr 0, poz. 1408).
- [1.2.16] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).

Powyższe akty prawne dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

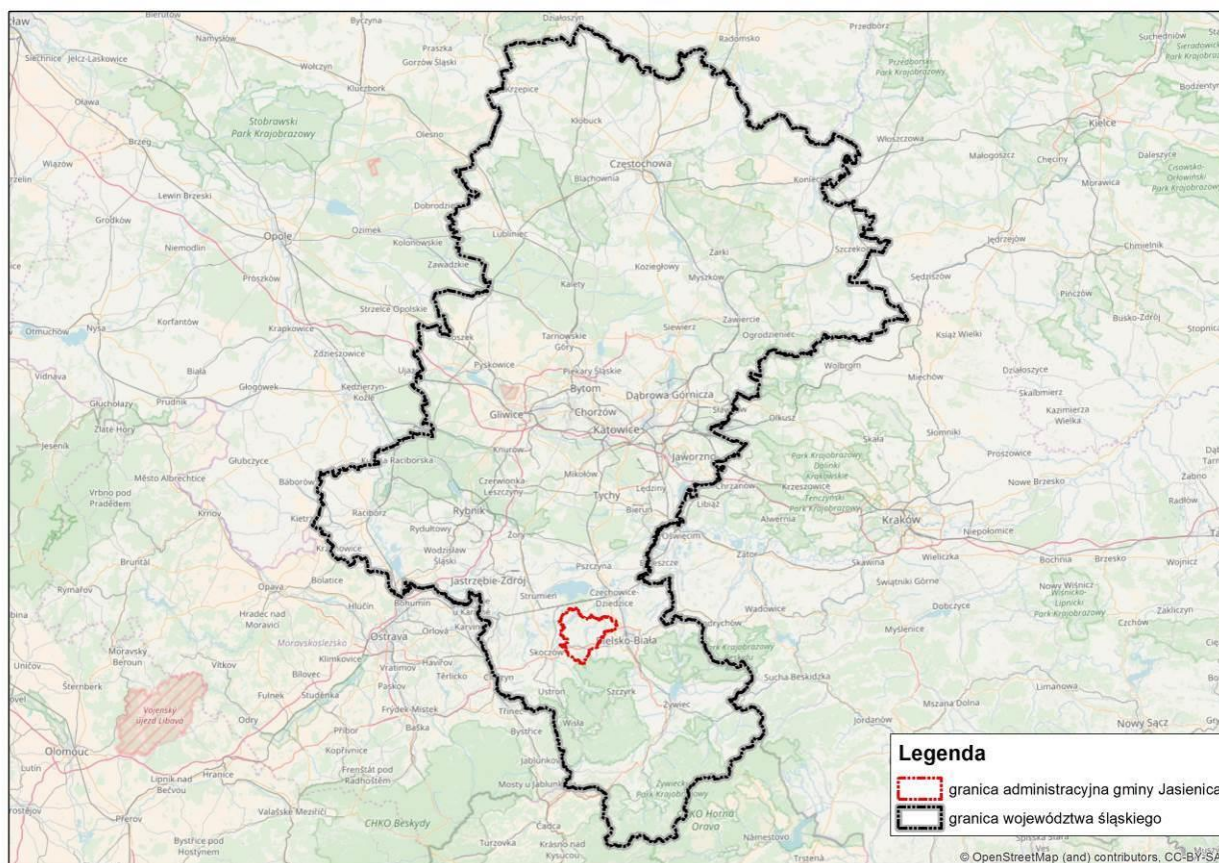
Przy sporządzaniu niniejszej prognozy wykorzystano także następujące materiały:

- [1.2.17] Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica dla sołectw Bielowicko, Grodziec, Iłownica, Landek, Łazy, Roztropice, Rudzica, Wieszczyta. Wyk.: EKOID, Katowice, 2017.
- [1.2.18] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jasienica, wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, wyk. Firma Projektowa „Bogacz” z siedzibą w Katowicach, 2016.
- [1.2.19] Strategia rozwoju gminy Jasienica do 2025 (projekt), Jasienica 2016 r.
- [1.2.20] Program ochrony środowiska dla Gminy Jasienica. Aktualizacja. Wyk. EKO-TEAM KONSULTING, Bielsko-Biała 2009.
- [1.2.21] Kondracki J. 2000. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- [1.2.22] Kondracki J. 2001. Geografia fizyczna. PWN, Warszawa.
- [1.2.23] Matuszkiewicz J.M. 2008a. Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl, data dostępu 05.2018).
- [1.2.24] Matuszkiewicz J.M. 2008b. Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl, data dostępu 05.2018).
- [1.2.25] Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Warszawa 2016.

- [1.2.26] Gumiński R. 1948. Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny 1: 7-20.
- [1.2.27] Tokarska-Guzik B., Zając M., Zając A., Urbisz A., Dajdok Z., Danielewicz W., Hołdyński C. 2012. Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych. GDOŚ, Warszawa, ss. 197.
- [1.2.28] Parusel J.B. (red.) 2012. Czerwone listy wybranych grup grzybów i roślin województwa śląskiego. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Raporty i Opinie 6, t. 2.
- [1.2.29] Parusel J.B. (red.) 2012. Czerwone listy zbiorowisk roślinnych, mszaków i porostów województwa śląskiego. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Raporty i Opinie 6, t. 3.
- [1.2.30] Parusel J.B. (red.) 2013. Czerwone listy zwierząt województwa śląskiego. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Raporty i Opinie 6, t. 5.
- [1.2.31] Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A. 2007. Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice.
- [1.2.32] <http://www.jasienica.pl/>
- [1.2.33] <http://www.powiat.bielsko.pl/>
- [1.2.34] <http://www.skoczow.pl/page/>
- [1.2.35] <http://www.czechowice-dziedzice.pl/>
- [1.2.36] www.wkz.katowice.pl
- [1.2.37] <http://www.kzgw.gov.pl/>
- [1.2.38] <http://geoportal.powiat.bielsko.pl/>
- [1.2.39] <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- [1.2.40] <http://www.katowice.rdos.gov.pl/>
- [1.2.41] <http://natura2000.gdos.gov.pl/>
- [1.2.42] <http://www.katowice.pios.gov.pl/>
- [1.2.43] <http://beta.btsearch.pl>
- [1.2.44] <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh>

2. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie

Rys. 1. Poglądowa mapa lokalizacji gminy w granicach województwa śląskiego Jasienica

Gmina Jasienica jest gminą wiejską wchodzącą w skład powiatu bielskiego (z siedzibą władz w Bielsku-Białej), stanowiącego część składową województwa śląskiego (z siedzibą władz wojewódzkich w Katowicach). Powyższe jednostki terytorialne zaczęły funkcjonować od dnia 1 stycznia 1999 r. Wcześniej obszar gminy zlokalizowany był w obrębie województwa bielskiego. Gmina Jasienica położona jest na zachodnim skraju powiatu bielskiego.

Według danych Urzędu Gminy Jasienica powierzchnia gminy wynosi 91,714 km² (91 714 ha), co stanowi ok. 20% powierzchni powiatu bielskiego.

Gmina ma nieregularny kształt. Największe rozpiętości, o zbliżonych wartościach, tj. 13 km, osiąga zarówno na linii północ-południe, jak i na linii wschód-zachód. Wieś Jasienica, siedziba gminy, oddalona jest od Katowic o ok. 62 km, od Bielska-Białej o ok. 10 km, a od granicy państwa z Republiką Czeską – o ok. 22 km.

Gmina Jasienica graniczy:

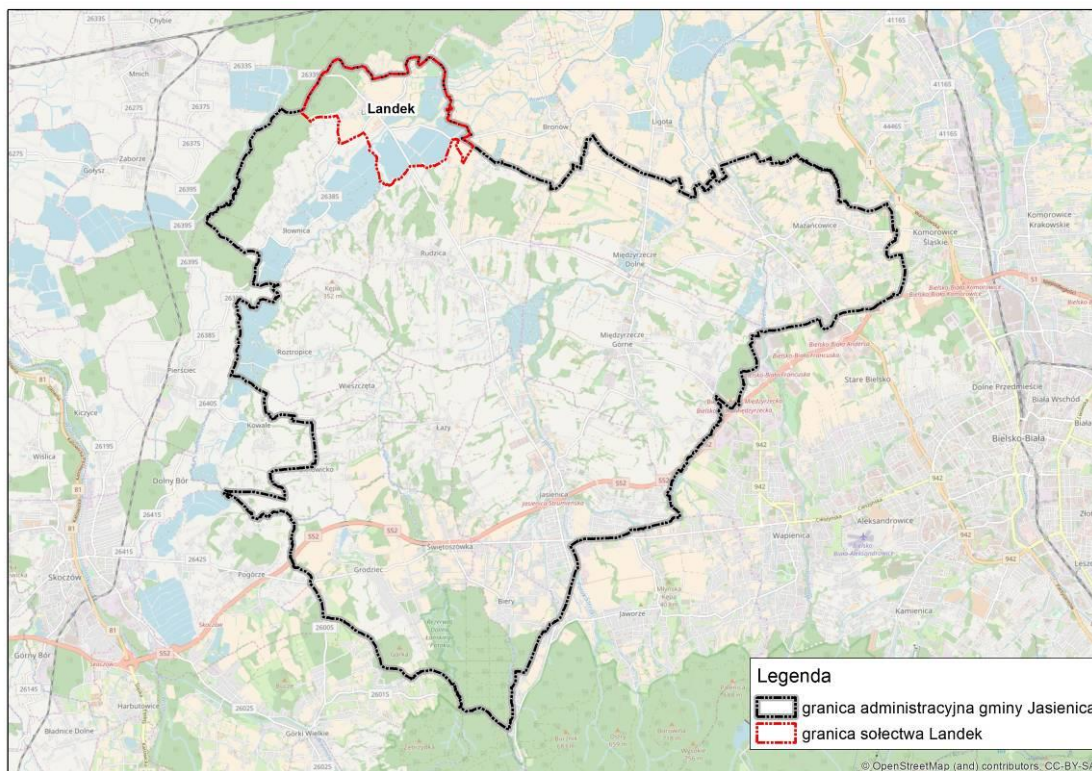
- od północy z miastem i gminą Czechowice-Dziedzice,
- od północno-zachodu z gminą Chybie, a przez to z powiatem cieszyńskim,

- od zachodu z miastem i gminą Skoczów i tym samym z powiatem cieszyńskim,
- od południowego zachodu z gminą Brenna,
- od południa i południowego wschodu z gminą Jaworze,
- od wschodu z miastem Bielsko-Biała.

Strukturę gminy Jasienica tworzy 14 sołectw o następującej powierzchni (km²) [1.2.32]:

- Bielowicko: 3,116
- Biery: 2,164
- Grodziec: 9,750
- Iłownica: 7,775
- Jasienica: 11,718
- **Landek: 4,470**
- Łazy: 3,491
- Mazańcowice: 8,180
- Międzyrzecze Dolne: 7,800
- Międzyrzecze Górne: 12,513
- Roztropice: 5,761
- Rudzica: 11,476
- Świętoszówka: 1,506
- Wieszczęta: 1,994

Rys. 2. Lokalizacja sołectwa Landek na tle granic gminy Jasienica

Sołectwo Landek zlokalizowane jest w północnej części gminy Jasienica. Graniczy ono:

- od zachodu i północy z gminą Chybie,
- od południa z sołectwami Iłownica i Rudzica,
- od wschodu z gminą Czechowice-Dziedzice.

Liczba mieszkańców sołectwa na dzień 31.12.2016 wynosiła 601 osób [1.2.32], co daje średnią gęstość zaludnienia ok. 134 osób na km².

Pod względem historycznym, miejscowości i ziemie położone w obecnie istniejących granicach administracyjnych gminy Jasienica zlokalizowane były na Śląsku Cieszyńskim.

Landek należy do młodszych miejscowości wśród sołectw położonych w obecnych granicach gminy Jasienica. Miejscowość powstała w połowie XVI wieku [1.2.17].

Obszar objęty opracowaniem, podobnie jak większość terenów zlokalizowanych w granicach gminy Jasienica, stanowi przykład rolniczego krajobrazu kulturowego. Cechą wyróżniającą sołectwa są stawy hodowlane, zajmujące znaczne powierzchnie w południowej i wschodniej części miejscowości. Poza tym w zagospodarowaniu terenu widoczne jest użytkowanie rolnicze, czego przejawem jest występowanie głównie gruntów ornych, w mniejszym stopniu – użytków zielonych. W części sołectwa występują lasy większe powierzchnie zalesione.

W obszarze opracowania występuje przede wszystkim zabudowa jednorodzinna o charakterze wiejskim. Koncentruje się ona głównie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, w środkowej części sołectwa.

Na terenie sołectwa Landek usytuowane są też obiekty zabytkowe, w tym zespół dworsko-folwarczny z dworem i parkiem. W części zabudowań tego obiektu mieści się obecnie Zakład Doświadczalny Gospodarki Stawowej PAN w Gołyszu (Gospodarstwo Landek).

Aktualni zabudowa, głównie o charakterze mieszkaniowym jednorodzinnym koncentruje się w centralnej części sołectwa. Jest to dość luźna zabudowa, rozdzielana licznymi niewielkimi polami, łąkami i pastwiskami. Występuje wzdłuż istniejących ciągów drogowych, gł. ul. Pszczelarskiej i Strumieńskiej. Poza zabudową mieszkaniową występuje tu nieliczna zabudowa usług publicznych, boisko sportowe, zabudowa zagrodowa, remiza i gospodarstwo rybackie.

W części centralnej, poza obszarami zabudowanymi dominują tereny rolne w postaci pól uprawnych, łąk i pastwisk. Część zachodnia obejmuje swoimi granicami fragment większego kompleksu leśnego, ciągnącego się w tym rejonie pasem szerokości ok. 1 kilometra z południowego zachodu na północny wschód, rozszerzającego się następnie w obszerny kompleks leśny na południowych brzegach Zbiornika Goczałkowiskiego.

Wschodnia i południowa część terenu opracowania to przede wszystkim stawy rybne, będące częścią większego kompleksu stawowego, ciągnącego się dalej na południowy zachód. Stawy rozdzielone są licznymi groblami pokrytymi roślinnością.

Przez teren opracowania przepływa Rz. Iłownica (w części południowo-wschodniej) i mniejsza Borówka na północy.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

W przedstawionym do oceny planie wyszczególniono następujące przeznaczenia terenów i działek:

MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

MNU - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej,

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

RM - tereny zabudowy zagrodowej,

U - tereny zabudowy usługowej,

US – tereny sportu i rekreacji,

PU1 - tereny zabudowy usługowo produkcyjnej,

PU2 - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej,

ZN – tereny zieleni,

ZL – tereny lasów,

R1 – tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy,

WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych,

KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej,

KDL - tereny dróg publicznych klasy lokalnej,

KDD - tereny dróg publicznych klasy dojazdowej,

KDW - tereny dróg wewnętrznych;

Dla każdego terenu wyodrębnionego w planie ustalono przeznaczenia podstawowe, przeznaczenia dopuszczone, sposoby zagospodarowania i użytkowania: działek, budynków i budowli, a także odpowiadające poszczególnym przeznaczeniom: nakazy, zakazy i dopuszczenia.

§15. Ustalenia planu dla terenów o symbolach **od MN.1 do MN.30** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- 1) przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) usługi obsługujące funkcję mieszkaniową,
  - b) usługi obsługujące ruch turystyczny,
  - c) zabudowa zagrodowa w ramach istniejącego gospodarstwa rolnego,
  - d) zabudowa rekreacji indywidualnej,

- e) przynależne zagospodarowanie terenu;
- 3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:
  - a) maksymalną powierzchnię zabudowy:
    - dla terenów o symbolach od MN.1 do MN.29: 30%,
    - dla terenu o symbolu MN.30: 40%,
  - b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej:
    - dla terenów o symbolach od MN.1 do MN.29: 60%,
    - dla terenu o symbolu MN.30: 50%,
  - c) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
  - d) maksymalną intensywność zabudowy: 0,8,
  - e) maksymalną wysokość budynków: 10 m,
  - f) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°,
  - g) minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej: 800 m²;
- 4) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zakazuje się zabudowy szeregowej.

§16. Ustalenia planu dla terenów o symbolu **MNU.1** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej:

- 1) przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) zabudowa zagrodowa w ramach istniejącego gospodarstwa rolnego,
  - b) przynależne zagospodarowanie terenu;
- 3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:
  - a) maksymalną powierzchnię zabudowy: 30%,

- b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 60%,
  - a) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
  - b) maksymalną intensywność zabudowy: 0,8,
  - c) maksymalną wysokość budynków: 10 m,
  - d) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°,
  - e) minimalną powierzchnię nowo wydzielanej działki budowlanej: 800 m²,
- 4) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zakazuje się zabudowy szeregowej.

§17. Ustalenia planu dla terenu o symbolu **MW.1 – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej:**

- 5) przeznaczenie podstawowe – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna;
- 6) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) usługi obsługujące funkcję mieszkaniową,
  - b) zamieszkanie zbiorowe,
  - c) przynależne zagospodarowanie terenu;
- 7) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:
  - c) maksymalną powierzchnię zabudowy: 60%,
  - d) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 30%,
  - a) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
  - b) maksymalną intensywność zabudowy: 1,5,
  - c) maksymalną wysokość budynków: 12 m,
  - d) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°,

§18. Ustalenia planu dla terenów o symbolach **od RM.1 do RM.2 – tereny zabudowy zagrodowej:**

- 1) przeznaczenie podstawowe – zabudowa zagrodowa w ramach gospodarstwa rolnego, zabudowa związana z prowadzoną działalnością rolniczą w ramach gospodarstwa rolnego;

2) przeznaczenie uzupełniające:

- a) usługi związane z charakterem prowadzonej działalności rolnej,
- b) przynależne zagospodarowanie terenu;

3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:

- a) maksymalną powierzchnię zabudowy: 60%
- b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 30%,
- c) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
- d) maksymalną intensywność zabudowy: 1,0,
- e) maksymalną wysokość budynków: 10 m,
- f) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°.

§19. Ustalenia planu dla terenów o symbolu **U.1** – tereny zabudowy usługowej:

1) przeznaczenie podstawowe – zabudowa usługowa, w szczególności związana z gospodarką rybacką;

2) przeznaczenie uzupełniające:

- a) przynależne zagospodarowanie terenu;

3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:

- e) maksymalną powierzchnię zabudowy: 30%,
- f) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 60%,
- e) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
- f) maksymalną intensywność zabudowy: 0,8,
- g) maksymalną wysokość budynków: 10 m,
- h) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°,

§20. Ustalenia planu dla terenów o symbolu **US.1** – tereny sportu i rekreacji:

- 1) przeznaczenie podstawowe – teren sportu i rekreacji;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) zabudowa zaplecza sportowego i gospodarczego dla obiektów sportowych i rekreacyjnych,
  - b) usługi, w szczególności gastronomi, turystyki, handlu detalicznego,
  - c) przynależne zagospodarowanie terenu;
- 3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:
  - a) maksymalną powierzchnię zabudowy: 65%
  - b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 25%,
  - c) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
  - d) maksymalną intensywność zabudowy: 1,0,
  - e) maksymalną wysokość budynków: 12 m,
  - f) geometrię dachów: dachy płaskie, krzywoliniowe, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°.

§21. Ustalenia planu dla terenów o symbolach **PU1.1 – PU1.2** – tereny zabudowy usługowo produkcyjnej:

- 1) przeznaczenie podstawowe – zabudowa usługowa, w tym zabudowa usług handlu, gastronomi, hotelarstwa, administracji, obsługi pojazdów, zabudowa produkcyjna, rzemiosło;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) przynależne zagospodarowanie terenu;
- 3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:
  - a) maksymalną powierzchnię zabudowy: 65%,
  - b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 25%,
  - c) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
  - d) maksymalną intensywność zabudowy: 1,0,

- e) maksymalną wysokość budynków: 12 m,
  - f) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°;
- 4) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów zakazuje się przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

§22. Ustalenia planu dla terenów o symbolu **PU2.1** – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej:

- 1) przeznaczenie podstawowe – zakłady produkcyjne, składy i magazyny, obiekty i urządzenia obsługi komunikacji samochodowej, obiekty i urządzenia obsługi infrastruktury technicznej, zabudowa usługowa;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) przynależne zagospodarowanie terenu;
- 3) w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu ustala się:
  - a) maksymalną powierzchnię zabudowy: 75%,
  - b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 15%,
  - c) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
  - d) maksymalną intensywność zabudowy: 1,5,
  - e) maksymalną wysokość budynków: 15,0 m,
  - f) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°;
- 4) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów nakazuje się realizację zieleni izolacyjnej od linii rozgraniczającej tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług publicznych.

§23. Ustalenia planu dla terenów o symbolach od **ZN.1** do **ZN.16** – tereny zieleni:

- 1) przeznaczenie podstawowe – tereny zieleni;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) wody śródlądowe,
  - b) drogi do gruntów rolnych i leśnych,

- c) ścieżki rowerowe i ciągi piesze,
  - d) infrastruktura techniczna,
  - e) obiekty małej architektury,
  - f) budowle hydrologiczne związane z istniejącymi ciekami naturalnymi i kanałami;
- 3) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz wskaźników zagospodarowania terenu nakazuje się utrzymanie i ochronę istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinności szuwarowej, zadrzewień i zakrzewień.

§24. Ustalenia planu dla terenów o symbolach od ZL.1 do ZL.3 – tereny lasów:

- 1) przeznaczenie podstawowe - tereny lasów z występującymi polanami, drogami i ścieżkami śródleśnymi, stałymi i sezonowymi wodami powierzchniowymi;
- 2) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz wskaźników zagospodarowania terenu obowiązują przepisy o lasach;
- 3) dopuszcza się infrastrukturę techniczną w postaci sieci podziemnych, podziemnych ujęć wody oraz na wodach powierzchniowych, z zastrzeżeniem zachowania drożności lokalnych korytarzy ekologicznych.

§25. Ustalenia planu dla terenów o symbolach od R1.1 do R1.11 – tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy:

- 1) przeznaczenie podstawowe - tereny rolne;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) wody śródlądowe,
  - b) drogi do gruntów rolnych i leśnych,
  - c) ścieżki rowerowe i ciągi piesze,
  - d) infrastruktura techniczna,
  - e) obiekty małej architektury,
  - f) budowle hydrologiczne związane z istniejącymi ciekami naturalnymi i kanałami;
- 3) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz wskaźników zagospodarowania terenu dopuszcza się zabudowę związaną z prowadzoną działalnością rolniczą zgodnie z przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, o parametrach:

- a) maksymalną powierzchnię zabudowy: 60%
- b) minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej: 30%,
- c) minimalną intensywność zabudowy: 0,01,
- d) maksymalną intensywność zabudowy: 0,1,
- e) maksymalną wysokość budynków: 10 m,
- f) geometrię dachów: dachy płaskie, dachy dwu lub wielospadowe o nachyleniu do 45°.

§26. Ustalenia planu dla terenów o symbolach od **WS.1 do WS.18** – tereny wód powierzchniowych śródlądowych:

- 1) przeznaczenie podstawowe - tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) urządzenia wodne, w tym związane z hodowlą ryb,
  - b) mosty i kładki,
  - c) infrastruktura techniczna,
- 3) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz wskaźników zagospodarowania terenu:
  - a) nakazuje się utrzymanie i ochronę istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinności szuwarowej, zadrzewień i zakrzewień,
  - b) dopuszcza się prowadzenie zagospodarowania i produkcji związanej z hodowlą ryb,
  - c) dopuszcza się w terenach o symbolach od WS.15 do WS.18 zabudowę związaną z prowadzoną gospodarką rybacką o powierzchni zabudowy do 100 m², wysokości do 6 m i dachu płaskim lub wielospadowym do 30 stopni.

§27. Ustalenia planu dla terenów o symbolu **KDZ.1** – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej:

- 1) przeznaczenie podstawowe - droga publiczna klasy zbiorczej;
- 2) szerokość w liniach rozgraniczających zgodnie z rysunkiem planu.

§28. Ustalenia planu dla terenów o symbolach **od KDL.1 do KDL.3** – tereny dróg publicznych klasy lokalnej:

- 1) przeznaczenie podstawowe - droga publiczna klasy lokalnej;
- 2) szerokość w liniach rozgraniczających zgodnie z rysunkiem planu.

§29. Ustalenia planu dla terenów o symbolach od **KDD.1 do KDD.6** – tereny dróg publicznych klasy dojazdowej:

- 1) przeznaczenie podstawowe - droga publiczna klasy dojazdowej;
- 2) szerokość w liniach rozgraniczających zgodnie z rysunkiem planu.

§30. Ustalenia planu dla terenów o symbolach od **KDW.1 do KDW.7** – tereny dróg wewnętrznych:

- 1) przeznaczenie podstawowe – drogi wewnętrzne;
- 2) przeznaczenie uzupełniające:
  - a) zieleń, w tym zieleń izolacyjna,
  - b) ścieżki rowerowe i ciągi piesze,
  - c) infrastruktura techniczna,
  - d) miejsca parkingowe;
- 3) szerokość w liniach rozgraniczających zgodnie z rysunkiem planu;
- 4) w zakresie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania oraz wskaźników zagospodarowania terenu ustala się dostosowanie konstrukcji nawierzchni terenu do możliwości przejazdu pojazdów uprzywilejowanych.

W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje przede wszystkim wprowadzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszary niezabudowane, jak również częściowo już zagospodarowane oraz wprowadzanie przeznaczenia terenów usługowych pełniące już tę funkcję, a oznaczone w obowiązującym planie jako tereny łąk i pastwisk. Skutki powyższych zmian, zdaniem autora prognozy, będą mało istotne dla środowiska. Do zmian korzystnych dla środowiska zaliczyć można z kolei wprowadzenie przeznaczeń wód powierzchniowych śródlądowych, w tym tych, które związane są z hodowlą ryb na tereny oznaczone w obowiązującym planie jako tereny łąk i pastwisk. Oceniany Miejscowy plan ... wprowadza także tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tereny zajęte obecnie przez stawy hodowlane.

Zasadniczo realizacja ustaleń projektu planu nie pociągnie za sobą znaczącej zmiany w zagospodarowaniu sołectwa. Na zachodzie tereny leśne pozostawione zostaną zgodnie ze stanem istniejącym i obowiązującym stanem planistycznym. Najwięcej zmian projekt planu wprowadza w części centralnej, w obszarach już zabudowanych i w ich sąsiedztwie. Projekt zakłada rozwój zabudowy, jednak w stopniu bardzo nieznaczny w stosunku do terenów już zabudowanych, a ściślej obecnie przeznaczonych na zabudowę w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania. Najwięcej terenów nowej zabudowy przewidziano w rejonie ul. Strumieńskiej, kilka nowych tego typu obszarów wyznaczono też w północnej części terenu opracowania. Tereny wyznaczono w nawiązaniu do istniejących terenów zabudowy, co pozwoli na obsługę nowej zabudowy za pośrednictwem istniejącej infrastruktury technicznej, co jest sytuacją korzystną z środowiskowego punktu widzenia, gdyż nie będzie konieczności znaczącej rozbudowy istniejącej infrastruktury.

Oprócz terenów pól, łąk i pastwisk, pod nową zabudowę mieszkaniową wyznaczono też fragment terenu obecnie zagospodarowanego jako staw rybny, a w obecnym stanie planistycznym obejmujący tereny o przeznaczeniu na tereny łąk i pastwisk (jednostka MN.23). Ten stosunkowo niewielki ubytek powierzchni stawów rekompensowany jest poprzez zmianę obecnego stanu planistycznego znacznej części istniejących stawów z przeznaczenia na łąki i pastwiska na przeznaczenie zgodne z obecnym zagospodarowaniem, to jest na stawy rybne.

Należy zauważyć, że rozwój nowej zabudowy będzie postępował raczej stopniowo i powoli, o czym może świadczyć wykorzystanie w dość niewielkim stopniu terenów w obowiązującym stanie planistycznym przeznaczonych pod zabudowę. Generalnie tereny zabudowy wskazane w obowiązującym stanie planistycznym zostały utrzymane także w projekcie, co będzie skutkowało dogęszczaniem istniejącej zabudowy na obszarach jeszcze nie zabudowanych, a na zabudowę przeznaczonych. Zauważyć można, że ilość terenów dostępnych pod zabudowę w obecnym stanie planistycznym, a jeszcze nie zabudowanych jest większa, niż nowych terenów planowanych do przeznaczenie pod zabudowę zgodnie z projektem planu.

Projekt planu wprowadza zapisy nakazujące zachowanie stosunkowo dużej powierzchni biologicznie czynnej (minimum 60% dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej) co przyczyni się do zachowania walorów krajobrazowych obszaru objętego planem, aktywności biologicznej oraz rozwoju flory i fauny. Dodatkowo projekt planu ustala minimalne powierzchnie nowo wydzielanych działek na poziomie 800 m², nadając tym samym ekstensywny charakter dla nowej zabudowy. Realizacja nowych obiektów budowlanych na ustaleniach projektu ocenianego planu nie zmieni charakteru sołectwa, jego specyficznego charakteru i cennych walorów przyrodniczych.

W projekcie planu zwraca też uwagę fakt, że uwzględniono koryto rzeki Borówki, które w obowiązującym stanie planistycznym włączone było w tereny łąk i pastwisk. Poza obszarami zabudowy, a w ich sąsiedztwie obecnie zagospodarowanie również nie ulegnie zasadniczej zmianie, a tereny wokół istniejącej zabudowy zachowają rolniczy charakter (pola, łąki). Choć więc nastąpi nieznaczny spadek powierzchni terenów rolnych, znaczny ich areal nadal pozostanie w obecnym stanie. W sąsiedztwie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, projekt planu wprowadza pas zieleni jako bufor ochronny dla rzeki Borówka oraz na całej długości jej dopływu zlokalizowanego w sąsiedztwie terenu MN.20. Zachowanie pasa zieleni od wskazanych pozwoli na zachowanie równowagi wodnej z sąsiadującym siedliskiem torfowiskowym w rezerwacie „Rotuz”.

W odniesieniu do stawów nie wprowadzono zmian w ich zagospodarowaniu. Dla wszystkich terenów wód powierzchniowych śródlądowych obowiązuje nakaz utrzymania i ochrony istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinnością szuwarową, zadrzewieniami i zakrzewieniami. Ponadto 14 z 18 wskazanych stawów rybnych pozostaje wolnych od zabudowy a dla czterech (WS.15, WS.16, WS.17 oraz WS.18) projekt planu dopuszcza zabudowę związaną z prowadzoną gospodarką rybacką o powierzchni zabudowy do 100 m², wysokości do 6 m i dachu płaskim lub wielospadowym do 30 stopni. Umożliwienie realizacji zabudowy we wskazanych terenach jest odpowiedzią na potrzeby istniejących już gospodarstw rybackich przy równoczesnym zachowaniu trwałości stawów rybnych i warunków siedliskowych gatunków zwierząt zależnych od wody.

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Oceniany projekt miejscowego *Planu zagospodarowania przestrzennego* generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2) oraz wpisuje się w szereg założeń przyjętych w innych dokumentach strategicznych.

Wskazane w planie kierunki i zagospodarowania wraz z określonymi zasadami i kierunkami ochrony środowiska i jego zasobów są zasadniczo zgodne z zapisami zawierającymi się w następujących dokumentach:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/20016 z dnia 29 sierpnia 20016 r.),
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Projekt ten ponadto uwzględnia założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym oraz generalnie nie stoi w sprzeczności z założeniami wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego [1.2.17].

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie.

W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

w zakresie opisu stanu środowiska wykorzystano metody analityczne,

w zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogię, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Plan przedstawiony do oceny obejmuje teren położony w granicach sołectwa Landek, wchodzącego w skład gminy Jasienica w powiecie bielskim.

Przedstawiony do oceny plan zagospodarowania wprowadza lub rozszerza pewne nowe formy zainwestowania w stosunku do już istniejących w obowiązujących dokumentach planistycznych.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, w tym również na terenie gminy Jasienica podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach.

Dla przedmiotowego terenu w planie wprowadzono zapisy ustalające zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego w postaci nakazów i zakazów ograniczających

negatywne oddziaływanie na środowisko. Z uwagi na ujęte w planie zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów za wystarczający uznaje się generalnie wspomniany wyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu

5.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska danego terenu kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową jej powiązań z otoczeniem.

Rzeźba terenu, budowa geologiczna, charakter zagospodarowania a także szata roślinna stanowią o licznych powiązaniach analizowanego obszaru z innymi terenami. Wymiana biologiczna między nim a terenami przyległymi aktualnie jest możliwa praktycznie w każdym kierunku, za sprawą obszarów biologicznie czynnych, przede wszystkim terenów zadrzewionych i mających charakter rolniczy oraz cieków wodnych.

Teren będący przedmiotem opracowania, jak również jego otoczenie, został w dość znacznym stopniu przekształcony antropogenicznie w stosunku do naturalnych uwarunkowań środowiskowych. Przekształcenia te dotyczyły przede wszystkim zmian w kierunku użytkowania rolniczego oraz ukształtowania stawów hodowlanych. Tereny niezabudowane umożliwiają kontakt i wymianę z obszarami sąsiednimi. Istotną rolę odgrywają tu tereny leśne oraz ciek wodny i towarzyszące im zadrzewienia, a także zadrzewienia śródpolne i wyspy leśne oraz tereny rolne. Swobodną migrację w pewnym stopniu ogranicza zabudowa oraz główne ciągi komunikacyjne terenu.

Powiązania przyrodnicze w obrębie terenu oraz pomiędzy nim a obszarami sąsiednimi zapewniają korytarze ekologiczne. Ich główną rolą jest umożliwienie swobodnego przemieszczania się gatunków oraz ograniczenie izolacji jego wyodrębnionych elementów. Powiązania te realizowane są m.in. poprzez obszary leśne, wyspy leśne, tereny otwarte pól i łąk, zadrzewienia śródpolne, doliny cieków wodnych, rowy melioracyjne, szlaki komunikacyjne itp. Korzystnie na nie wpływa mozaikowy układ struktur krajobrazu, a zwłaszcza obecność tzw. stepping stones (przystanków pośrednich), to jest płatów o odmiennym od otoczenia charakterze ekologicznym, np. wysp leśnych, zarośli śródpolnych, izolowanych oczek wodnych, pełniących funkcję schronień i bazy pokarmowej. Korytarze lokalne wykorzystywane są głównie przez zwierzynę płową i drobne ssaki oraz płazy i gady. Także niektóre liniowe struktury antropogeniczne takie jak ciągi komunikacyjne i towarzyszące im siedliska (np. pobocza dróg czy tereny wzdłuż linii kolejowych) także umożliwiają w pewnym stopniu rozprzestrzenianie się (migrację) gatunków. Dotyczy to głównie kosmopolitycznych i wiatrosiewnych gatunków roślin.

Ograniczeniem dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych są bariery ekologiczne, czyli struktury oddzielające i przecinające różne jednostki przestrzenne krajobrazu. Niektóre elementy krajobrazu mogą pełnić jednocześnie funkcje bariery, jak i korytarza ekologicznego, w zależności od cech poszczególnych gatunków. Np. ciek wodny niektórym gatunkom umożliwia przemieszczanie się, dla innych może stanowić przeszkodę bardzo trudną lub niemożliwą do pokonania.

Przez teren opracowania przebiegają następujące korytarze ekologiczne:

- korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych i kopytnych „Beskid Śląski - Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie” o kodzie K/BŚ-LPK i D/BŚ-LPK, wraz z fragmentem newralgicznym,
- ponadregionalny ornitologiczny korytarze ekologiczny „Dolina Górnej Wisły”,
- ponadregionalny przystanek pośredni dla ornitofauny „Dolina Górnej Wisły”

Powyższe korytarze stanowią część Korytarza Południowego biegnącego od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzącego przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami wokół zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich. Korytarz Południowy jest jednym z siedmiu głównych korytarzy w Polsce. Stanowi ponadto odcinek korytarza o randze paneuropejskiej, którego rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali kraju oraz kontynentu.

Korytarze ekologiczne dla ssaków kopytnych i drapieżnych obejmują zachodnią część sołectwa, gdzie przebiega część rozległego kompleksu leśnego. W granicach sołectwa znajduje się około połowy szerokości pasa leśnego na tym odcinku. W ciągu korytarzy ekologicznych dla ssaków brak obecnie w granicach sołectwa większych barier ekologicznych – przeciwnie, stosunkowo szerokie i niezabudowane tereny leśne stwarzają dobre warunki migracji w tym rejonie, a w szerszym ujęciu lokalnym nawet bardzo dobre (jeden z większych i bardziej zwartych kompleksów leśnych w gminie Jasienica). Pozostałe tereny wolne od zabudowy, umożliwiające migrację w tym obszarze to tereny zieleni nieurządzonej (ZN) oraz tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy (R1). Dla terenów ZN (poza zakazem zabudowy) projekt planu miejscowego nakazuje utrzymanie i ochronę istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinności szuwarowej, zadrzewień i zakrzewień. Tereny R1 to w większości zwarte kompleksy rolne, dla których oceniany projekt dopuszcza zabudowę związaną z prowadzoną działalnością rolniczą zgodnie z przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Zabudowa ta została dopuszczona w taki sposób aby zapobiec utworzeniu się bariery migracyjnej (Projekt planu miejscowego w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu wskazuje obok maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej – maksymalną intensywność zabudowy na poziomie 0,1. Taka wartość wskaźnika intensywności zabudowy ma na celu umożliwienie lokalizacji zabudowy rolniczej o charakterze ekstensywnym, co pozwoli na zachowanie drożności i funkcjonalności korytarzy ekologicznych).

Funkcjonowanie korytarzy i przystanków pośrednich dla ptaków warunkowane jest głównie przez obecność stawów rybnych w centralnej części sołectwa, terenów leśnych na zachodzie oraz terenów zieleni nieurządzonej i terenów rolniczych.

5.1.1. Regionalizacja fizycznogeograficzna

Zgodnie z podziałem na jednostki fizyczno-geograficzne wg Kondrackiego (2000) teren sołectwa Landek położony jest w zasięgu następujących jednostek:

prowinca Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51),

podprowincja Podkarpacie Zachodnie (512),
makroregion: Kotlina Oświęcimska (512.2),
mezoregion: Dolina Górnej Wisły (512.22).

5.1.2. Ukształtowanie powierzchni terenu

Ukształtowanie powierzchni terenu objętego opracowaniem wynika przede wszystkim z jego lokalizacji w Dolinie Górnej Wisły. Obszar ten stanowi część Kotliny Oświęcimskiej, zaczyna się tam, gdzie Wisła opuszcza Pogórze Śląskie i wydostaje się w obręb bruzdy Podkarpacia Północnego. Deniwelacje wynoszą tutaj do 80 m.

5.1.3. Budowa geologiczna

Wg objaśnień do szczegółowych map geologicznych Polski i regionalizacji tektonicznej Polski gmina Jasienica położona jest obrębie dwóch wielkich jednostek tektonicznych Polski. Północna część gminy, w tym teren sołectwa Landek, leży na obszarze Platformy zachodnioeuropejskiej, której główną jednostką tektoniczną na tym terenie jest zapadlisko górnośląskie, natomiast pozostała część gminy usytuowana jest w obrębie orogenu Karpackiego, którego główną jednostką tektoniczną na tym terenie są Karpaty Zewnętrzne.

Na terenie regionu wyróżnia się następujące jednostki geologiczno-tektoniczne:

Krystaliczne podłoże prekambryjskie – będące Kopułą Bielska-Białej obejmuje wysklepione ku górze, skały krystaliczne oraz utwory klastyczne ediakaru występujące tu pod osadami mioceniowymi, na które nasunięte są utwory fliszu karpackiego. Struktura wyłania się spod różnowiekowych skał paleozoicznych południowego skrzydła zapadliska górnośląskiego. Utwory te spodziewane są na głębokości ok 2700 - 2800 m p.p.t.

Podłoże karbońskie – są utwory karbońskie wykształcone w postaci piaskowców, łowców i mułowców – nie występują nigdzie na powierzchni tego obszaru. Strop tych utworów, w części węglonośnych, obniża się dość gwałtownie w kierunku południowym. W dolinie Wisły występuje na głębokości 150 m, a w okolicach Bielska już na głębokości blisko 1000 m. Utwory te wypełniają zapadlisko, w którego części produktywniej ulokowane jest Górnośląskie Zagłębie Węglowe.

Zapadlisko przedkarpackie – wypełnione jest środkowo-mioceniowymi osadami morskimi o miąższość dochodzącej do 700 m – łowców, podścielonych lokalnie piaskowcami i zlepieńcami, leżącymi bezpośrednio na skałach karbońskich. Utwory te zaznaczają się na powierzchni terenu w rejonie miasta Czechowic, gdzie są jednak na ogół przykryte utworami czwartorzędowymi różnej miąższości. Strop tych utworów na terenie gminy występuje na głębokości od 240 – 280 m. p.p.t.

Pasma fałdowo-płaszczowinowe, znane jako Karpaty zewnętrzne (eksternidy) lub Karpaty fliszowe, w ich obrębie wyróżniamy:

- płaszczwinę podśląską – będąca oknem tektonicznym składa się z utworów kredy i paleogenu. Są to niemal wyłącznie skały łupkowo-margliste (tzw. łupków godulskich) o pstrym zabarwieniu, silnie zaburzone tektonicznie i o bardzo zmiennej miąższości. W rejonie gminy osiągają miąższość od 200-300 m.

- płaszczowinę śląską, w której wyróżniamy:
  - subpłaszczowinę cieszyńską – zbudowana z łupków i margli z wkładkami wapieni, określanych jako łupki cieszyńskie dolne wieku trytońsko - kimerydzkiego. Na nich leżą płytowo wapienie, przekładane żółtymi łupkami, zwane wapieniami cieszyńskimi. To one budują pasma i grzbiety Pogórza Śląskiego. Całość uzupełniają łupki i piaskowce tzw. łupki cieszyńskie górne. W łupkach tych występują żyły różnorodnych skał magmowych w zmiennych barwach, od białą szarą przez szarozieloną do szarej. Skały te noszą nazwę cieszyńców.
  - subpłaszczowinę godulską – nasunięta od południa na płaszczowinę cieszyńską, tworzy całość pasm Beskidu Śląskiego. Budują ją utwory środkowej kredy wykształcone w postaci ilastych łupków i piaskowców (tzw. warstwy Igockie), piaskowce godulskie z wkładkami łupkowymi. Płaszczowina ta, w odróżnieniu od pozostałych, odcina się w terenie wyraźnie od swego przedpola, tworząc stromy 300-400m próg biegnący ze wschodu na zachód, wzdłuż południowego krańca gminy Jasienica [1.2.17].

Czwartorzęd

Zgodnie ze szczegółowymi mapami geologicznymi Polski osady czwartorzędowe na omawianym obszarze występują głównie na stokach i w dolinach rzecznych. Warstwy plejstocenu, w dolinach rzecznych budują serie piaszczysto i żwirowe pochodzenia wodnolodowcowego genetycznie związanego z trzema zlodowaceniami południowo, środkowo i północnopolskimi.

Na stokach występują osady erozji i akumulacji eolicznej w postaci lessów piaszczystych i pyłów lessopodobnych oraz gliny zwieterlinowe, napływowych i lessopodobnych o genezie wietrzeliowej powstałych podczas zlodowacenia północnopolskiego.

Najmłodsze ogniwo czwartorzędu – holocen, jako osady rzeczne występuje w dolinach cieków powierzchniowych w postaci piasków i żwirów, z przewarstwieniami osadów akumulacji organicznej (mady, mułki, namuły, torfy) [1.2.17].

5.1.4. Złoża kopalin i eksploatacja górnicza

Teren sołectwa Landek znajduje się poza zasięgiem udokumentowanych złóż kopalin.

5.1.5. Osuwiska i tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych

Gmina Jasienica leży w strefie występowania udokumentowanych obszarów osuwiskowych i terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Ich powstawanie związane jest z, układem warstw geologicznych (warstwy położone równolegle do kierunku spadku zbocza), nachyleniem i ekspozycją stoków. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na pojawianie się osuwisk jest przekształcenie środowiska naturalnego przez wycinkę lasów, budowę dróg w poprzek stoków oraz obciążanie stoków zabudową.

Obszary zagrożone osuwaniem mas ziemnych oraz tereny osuwiskowe zostały wyznaczone w 2010 r. i naniesione na „Mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi” sporządzone przez Państwowy Instytut Geologiczny.

W granicach sołectwa Landek nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

5.1.6. Warunki hydrogeologiczne

Pod względem podziału hydrogeologicznego Polski obszar sołectwa Łownica położony jest w zasięgu dwóch jednostek hydrogeologicznych Przedkarpackiej (XXII) i Karpackiej (XXIII). Północna część obszaru sołectwa leży w obrębie podregionu przedkarpacko-śląskiego (XXII 7), w których wody podziemne o typie porowym występują w utworach stratygraficznie przynależnych do czwartorzędu. Południowa część sołectwa znajduje się w zasięgu jednostki hydrogeologicznej Karpackiej (XXIII), podregion Zewnętrzno-karpacki (XXIII 1). Wody podziemne o typie szczelinowym, lokalnie porowo-szczelinowym, występują w utworach stratygraficznie przynależnych do paleogenu i kredy, sporadycznie jury, poziom czwartorzędowy o typie porowym. Nie mają one znaczenia użytkowego.

5.1.7. Główne zbiorniki wód podziemnych

Zgodnie z ustaleniami mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) stworzonej przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, wg stanu z września 2017 r., zachodnia część terenu gminy Jasienica znajduje się w granicy głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 347 „Dolina rzeki Górna Wisła”.

Teren sołectwa Landek zlokalizowany jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych.

5.1.8. Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Obszar sołectwa Landek położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych PLGW2000163 (region wodny Małej Wisły). Powyższa jednolita części wód podziemnych (JCWPd) zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* posiada dobry stan chemiczny oraz ilościowy, a osiągnięcie celów środowiskowych jest niezagrażone.

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego i chemicznego.

Do źródeł zagrożeń dla jednolitych części wód podziemnych na przedmiotowym terenie należą potencjalne zanieczyszczenia pochodzące z sektora komunalnego oraz z sektora rolniczego. Zagrożenia te mogą potencjalnie wynikać z niewłaściwego stosowania oraz przechowywania nawozów mineralnych, zwłaszcza azotowych, a także nadmiernego ich stosowania. Kolejne potencjalne zagrożenie stanowią stosowane w rolnictwie i leśnictwie środki chemicznej ochrony roślin.

Do zanieczyszczeń wód podziemnych może przyczyniać się również bezprawne składowanie odpadów komunalnych na niezabezpieczonych powierzchniach biologicznie czynnych, w tym na obrzeżach lasów, w przydrożnych rowach itp.

5.1.9. Hydrografia

Gmina Jasienica, a więc i sołectwo Landek, w całości położone są w prawostronnym dorzeczu Wisły.

Głównym ciekim odwadniającym ten teren jest Iłownica. Rzeka ma przebieg zbliżony do południkowego i jest zlewnią II-go rzędu rzeki Wisły. Całkowita długość rzeki Iłownicy wynosi 27,9 km, a jej źródła znajdują się na północno-zachodnich stokach wzgórza Bucze (na terenie Górów Śląskich w gminie Brenna) poza terenem gminy Jasienica. W jej zlewni znajduje się wschodnia część sołectwa Landek. Północna część sołectwa pozostaje w zlewni cieką Borówka, lewobrzeżnego dopływu Iłownicy.

5.1.10. Jednolite części wód powierzchniowych

Przedmiotowy teren położony jest w obrębie dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

JCWP o nazwie „Bajerka” (kod: PLRW20006211172) obejmująca swym zasięgiem większą część sołectwa Landek,

- JCWP o nazwie „Iłownica” (kod: PLRW20006211299), w zasięgu której leżą wschodnie fragmenty sołectwa.

Zgodnie z *Aktualnym Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły* charakterystyka powyższych JCWP przedstawia się następująco:

- „Iłownica” PLRW20006211299:

status – silnie zmieniona część wód,

stan – zły,

ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,

typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego, brak możliwości technicznych,

termin osiągnięcia dobrego stanu – 2027,

uzasadnienie – brak możliwości technicznych.

W zlewni JCWP występuje presja niska emisja. W programie działań zaplanowano: weryfikację programu ochrony środowiska dla gminy, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

„Bajerka” kod: PLRW20006211172

status – silnie zmieniona część wód,
stan – zły,
ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego, brak możliwości technicznych,
termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021,
uzasadnienie – brak możliwości technicznych.

Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.

5.1.11. Gleby

Charakterystyka środowiska glebowego jest bezpośrednio związana z budową geologiczną przedmiotowego obszaru, jednak na kształtowanie się procesów glebotwórczych ma również wpływ działalność człowieka, w tym zabudowa oraz działalność rolnicza.

Pokrywa glebowa na terenie gminy Jasienica, w tym sołectwa Landek, jest dość zróżnicowana. Przeważają gleby powstałe z pyłów lessowych ilastych oraz gleby średnio ciężkie. Materiał glebotwórczy tworzą zarówno utwory czwartorzędowe (pyły, mułki lessowate, gliny pylaste, iły zwietrzelinowe), jak i utwory starsze – wapienie i łupki cieszyńskie oraz wapniste piaskowce.

Na znacznej powierzchni występują gleby brunatne w różnych podtypach. Zaliczają się one do charakterystycznych gleb dla Pogórza Śląskiego. Wśród bieliec największe powierzchnie zajmują gleby bielcowo-brunatne. W dolinach rzek i potoków występują pyłowe utwory aluwialne (aluwialno-deluwialne). Przechodzą one miejscami w różnego typu mady współczesnych osadów rzecznych.

Biorąc pod uwagę jakość gleby pod kątem jej wartości użytkowej na analizowanym terenie występują głównie gleby klasyfikowane jako gleby orne średnio dobre (IIIb), orne średniej jakości, lepsze (IVa) oraz orne średniej jakości, gorsze (IVa). Mniejszą powierzchnię zajmują gleby orne słabe (V).

W granicach opracowania występują także utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleb przykrytych), przy czym powierzchnie przykrywające występują w postaci litego betonu, asfaltu czy też bruku.

5.1.12. Klimat i warunki aerosanitarne

Gmina Jasienica, a więc także teren objęty niniejszą prognozą, położone są w strefie klimatów podgórskich i dolinnych, o średniej rocznej temperaturze od 8°C do 10°C.

Naturalne przewietrzanie jest bardzo dobre. Miejscami na nasłonecznionych, południowych zboczach występują warunki mezoklimatyczne bardzo korzystne. Klimat terenu opracowania uzależniony jest w głównej mierze od wędrowek mas powietrza. Załedwie 10% stanowią tutaj wiatry północne i północno-wschodnie. W zimie na tym terenie częściej pojawiają się wiatry południowe i południowo zachodnie (10,3%), latem zachodnie (22%) i północnozachodnie (12,5%). Wiatry wschodnie i południowo-wschodnie wieją najczęściej wiosną i jesienią. Wieloletnia średnia roczna prędkość wiatru wynosi około 2.5 m/s. Pewien odsetek wiatrów to wiatry halne, mające dodatni wpływ na zmniejszenie wilgotności względnej, tym bardziej, że roczną sumę opadów można określić jako wysoką. Dochodzi bowiem do 1200 mm rocznie, czyli średnia jest dwukrotnie wyższa od średnich opadów np. w Wielkopolsce, czy na Mazowszu. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi <60 dni. Maksymalna grubość pokrywy śnieżnej wynosi <60 cm. Okres wegetacyjny roślin na Pogórzu Śląskim trwa ponad 220.

O jakości powietrza atmosferycznego na obszarze całej gminy Jasienica decydują przede wszystkim emisje zanieczyszczeń tj.:

- źródła punktowe, tzw. „niska emisja” pochodząca ze stacjonarnych źródeł lokalnych (paleniska gospodarstw domowych, kotłownie indywidualne, niewielkie przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjno-usługowe),
- źródła liniowe o charakterze mobilnych zanieczyszczeń komunikacyjnych (głównie spaliny samochodowe),
- procesy produkcyjne w większych zakładach o specyfice i wielkości dla danej produkcji,
- przenoszenie zanieczyszczeń z obszarów przyległych w postaci kwaśnych deszczy (aglomeracje Górnośląska i Rybnicka, aglomeracje czeskie Trzyniec-Karwina-Ostrawa).

Na terenie sołectwa Landek głównym źródłem zanieczyszczeń są paleniska gospodarstw domowych oraz spaliny samochodowe. Brak tutaj większych emitterów zanieczyszczeń powietrza. Do najbliższych usytuowanych obiektów tego typu należą: Zakład Nr 1 Fabryki Mebli Giętych w Jasienicy, Zakład Wyrobu Płytek Ceramicznych w Jasienicy oraz Instytut Zootechniki w Grodźcu [1.2.17].

5.1.13. Zasoby przyrody żywej i ich ochrona prawna

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne (Matuszkiewicz 2008a) teren sołectwa Iłownica położony jest w zasięgu następujących jednostek:

Dział Wyżyn Południowopolskich (C),

Kraina Kotlina Oświęcimska (C.7),

Okręg Oświęcimski (C.7.1),

Podokręg Doliny Wisły "Ustroń – ujście Skawy" (C.7.1.c).

5.1.14. Roślinność potencjalna

Do potencjalnej roślinności naturalnej obszaru położonego w granicach sołectwa Iłownica (Matuszkiewicz 2008b) zaliczają się głównie:

- higrofilne lasy liściaste, łęgi, w tym niżowy łęg wiązowo-dębowy *Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum* i podgórski łęg jesionowy *Carici remotae-Fraxinetum* – nad ciekami wodnymi,
- eutroficzne lasy liściaste, grądy, w szczególności grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, odmiana małopolska, forma wyżynna,
- bór wilgotny trzcinnikowy *Calamagrostio villosae-Pinetum* – w północnej części analizowanego terenu.

5.1.15. Roślinność rzeczywista i flora

W wyniku trwającej od dłuższego czasu działalności człowieka środowisko naturalne obszaru gminy Jasienica, w tym terenu sołectwa Iłownica, uległo znacznym przekształceniom.

Obecnie, na terenie sołectwa zbiorowiska roślinności zbliżonej do naturalnej występują głównie w zachodniej części sołectwa. Fitocenozy o charakterze leśnym mają tu też postać pasów towarzyszących ciekom i zbiornikom wodnym oraz przyjmują postać wysp leśnych w krajobrazie rolniczym.

Znacznym walorem przyrodniczym przedmiotowego terenu są siedliska nadwodne i wodne, występujące głównie w kompleksie stawów hodowlanych. Do roślinności o charakterze półnaturalnym, czasem zbliżoną do naturalnego, zaliczają się towarzyszące takim siedliskom zbiorowiska fitocenoz wodnych, nadwodnych i terenów podmokłych. Roślinność tę reprezentują m.in. zbiorowiska szuwarowe, zbiorowiska słodkowodnych makrofitów czy jednorocznych roślin (terofitów) i bylin, tworzące się w miejscach okresowo wysychających. Wśród często obserwowanych tu roślin są takie gatunki jak: trzcina pospolita *Phragmites australis*, pałka szerokolistna *Typha latifolia*, p. wąskolistna *T. angustifolia*, manna mielec *Glyceria maxima*, sitowie leśne *Scirpus sylvatica*, kosaciec żółty *Iris pseudacorus*, żabieniec babka wodna *Alisma plantago-aquatica*, strzałka wodna *Sagittaria sagittifolia* przedstawiciele rodzajów: turzyca *Carex* spp., sit *Juncus* spp., rdest *Polygonum* spp. szczaw *Rumex* spp. W wodach zbiorników i cieków wodnych występują m.in. wywłóczniki *Myriophyllum* spp., rogateki *Ceratophyllum* spp., a na powierzchni wód przedstawiciele rodzaju rzęsa – *Lemna* spp. Wyróżniającym walorem tego typu siedlisk są podawane z terenu opracowania chronionych i zagrożonych wyginięciem roślin – paproci wodnej, salwinii pływającej *Salvinia natans* oraz wodnej rośliny naczyniowej – kotewki orzecha wodnego *Trapa natans*.

Ze względu na rolniczy charakter analizowanego terenu największą jego część pokrywają zbiorowiska wytwarzające się na obszarach o takim właśnie użytkowaniu. Wśród użytków rolnych dominują grunty orne. Stanowią one specyficzne siedlisko, wytworzone i regularnie modyfikowane przez człowieka poprzez zabiegi agrotechniczne. Struktura i skład tworzących się tam zbiorowisk chwastów polnych są zmienne i zależą w bardzo dużej mierze od stosowanych aktualnie metod gleby i roślin (typ rośliny uprawnej, nawożenie, ewentualna chemizacja, płodozmian, stosowanie poplonów

itp.). Inne agrofitytocyzy towarzyszą uprawom zbożowym, a inne uprawom roślin okopowych. Zbiorowiska chwastów na analizowanym terenie budują przed wszystkim pospolite gatunki o szerokiej tolerancji ekologicznej. Rekrutują się one zazwyczaj spośród gatunków jednorocznych, ale reprezentowane są też byliny, dobrze tolerujące warunki panujące w uprawach. Zaliczają się do nich rośliny wytwarzające rozłogi czy głębokie systemy korzeniowe, odporne na zabiegi mechaniczne i chemiczne, takie jak np. perz zwyczajny *Elymus repens*, powój polny *Convolvulus arvensis* czy mlecz polny *Sonchus arvensis*.

Na łąkach, pastwiskach i w sadach tworzą się fitocenozy również zależne od sposobu ich użytkowania. Łąki i pastwiska analizowanego terenu w większości przypadków użytkowane są ekstensywnie. Wykształcają się na nich wielogatunkowe zbiorowiska, zbudowane głównie z pospolitych gatunków traw i roślin dwuliściennych. Ze względu na regularne użytkowanie nie obserwuje się wkraczania na większą skalę gatunków uznanych za ekspansywne (np. trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*) czy inwazyjnych (np. amerykańskie gatunki z rodzaju nawłóć *Solidago* – nawłóć kanadyjska i późna).

Na terenie przedmiotowego opracowania występują też siedliska i zbiorowiska ruderalne, tworzące się w miejscach silnie przekształconych przez człowieka, takich jak przydroża, biologicznie czynne nawierzchnie i bezpośrednie otoczenie zabudowań, miejsca wydeptywane, mury, wysypiska, składowiska itp. W skład roślinności ruderalnej wchodzi głównie pospolite gatunki synantropijne (np. babka zwyczajna *Plantago major*, rdest ptasi *Polygonum aviculare*, wiechlina roczna *Poa annua*, tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, przedstawiciele rodzaju rdest *Polygonum*, łopian *Arctium*, szczaw *Rumex*) oraz gatunki łąkowe, zaroślowe, leśne, murawowe i inne, przechodzące z siedlisk znajdujących się w sąsiedztwie.

Szatkę roślinną przedmiotowego terenu dopełniają elementy zieleni urządzonej. Zaliczają się do nich m.in. otoczenie zabudowań, przydomowe ogrody, zieleńce, skwery, nasadzana i pielęgnowana zieleń przydrożna.

W zieleni urządzonej powszechnie wykorzystywane są taksony (gatunki, odmiany, formy) ozdobne, wśród których licznie reprezentowane są rośliny obcego pochodzenia. Jej istotny element stanowią także rodzime drzewa i krzewy. Czasem tworzą one cenny starodrzew, występujący głównie w parkach, wzdłuż dróg, przy cmentarzach, kościołach i innych starych budynkach, nierzadko mających status obiektów zabytkowych.

5.1.16. Fauna

Podobnie jak flora, tak i skład gatunkowy zwierząt w znacznej mierze uwarunkowany jest charakterem występujących na analizowanym obszarze siedlisk, sposobem ich użytkowania oraz ewentualnie podjętych działań ochronnych.

Ze względu na sposób zagospodarowania terenu sołectwa, występują tu gatunki związane z terenami rolniczymi, a także z lasami, zadrzewieniami innego typu i terenami zabudowanymi. Ze względu na obecność stawów i cieków wodnych, zróżnicowana jest też fauna zwierząt związanych z siedliskami wodnymi i nadwodnymi.

Do ssaków potencjalnie występujących na terenie opracowania należą pospolite i powszechnie występujące gatunki, m.in. duże kopytne związane głównie z lasami, takie jak: jeleń szlachetny *Cervus elaphus*, dzik *Sus scrofa* czy sarna *Capreolus capreolus*, gatunki drapieżne jak: lis *Vulpes vulpes*, kuna leśna *Martes martes*, kuna domowa *Martes foina* czy wszystkożerny borsuk *Meles meles*. Na terenach leśnych, jak i otwartych, istnieją sprzyjające siedliska dla zająca szaraka *Lepus europaeus* i licznych gryzoni, takich jak myszy czy norniki. Na polach, użytkach zielonych, w sadach i ogrodach potencjalnie występuje przedstawiciel owadożernych – kret *Talpa europaea*, a na terenach leśnych, w starych parkach i zadrzewieniach innego typu także należąca do gryzoni wiewiórka *Sciurus vulgaris* oraz kolejny przedstawiciel owadożernych – jeż zachodni *Erinaceus europaeus*. Jeż zachodni, wiewiórka, niektóre gatunki myszy (np. myśl zaroślowa), kret (osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych) objęte są częściową ochroną gatunkową.

Warunki siedliskowe terenu objętego opracowaniem umożliwiają również występowanie, przynajmniej w niektórych porach roku, licznych gatunków ptaków, takich jak m.in.: sikora bogatka *Parus major*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, szpak *Sturnus vulgaris*, kos *Turdus merula*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, sroka *Pica pica*, sójka *Garrulus glandarius*, rudzik *Erithacus rubecula*, zięba *Fringilla coelebs*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, wróbel domowy *Passer domestica*, mazurek *Passer montanus*, czyż *Spinus spinus*, gawron *Corvus frugilegus*, kawka *Coloeus monedula*, kwiczoł *Turdus pilaris*, grzywacz *Columba palumbus*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, szczygieł *Carduelis carduelis*, gołąb miejski *Columba livia* forma *urbana*, kukułka *Cuculus canorus*. czy grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*. Na terenach otwartych, wśród użytków rolnych istnieją sprzyjające warunki do występowania m.in. skowronka polnego *Alauda arvensis* i bażanta *Phasianus colchicus*. W szuwarach trzcinowych gniazduje trzcinak zwyczajny *Acrocephalus arundinaceus*. Występują także ptaki drapieżne, w tym na przykład myszołów *Buteo buteo*.

Ze względu na występowanie stawów, na przedmiotowym terenie licznie reprezentowane jest ptactwo wodno-błotne. Do przedstawicieli ornitofauny związanej z siedliskami wodnymi i wodno-błotnym, podawanej z obszaru gminy Jasienica należy m.in. łyska *Fulica atra*, kokoszka wodna *Gallinula chloropus*, kaczka krzyżówka *Anas platyrhynchos*, cyranka *Spatula querquedula*, czernica *Aythya fuligula*, płaskonos *Spatula clypeata*, głowienka *Aythya ferina*, perkoz zausznic *Podiceps nigricollis*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, łabędź niemy *Cygnus olor*, mewa śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* i czajka *Vanellus vanellus*

Na terenie analizowanego sołectwa gady reprezentowane są przez objętą częściową ochroną: dość często obserwowane gatunki - zaskrońca *Natrix natrix* i jaszczurkę zwinkę *Lacerta agilis*. Z terenu gminy podawane były także stanowiska żmii zygzakowatej *Vipera berus*, padalca zwyczajnego *Anguis fragilis* i jaszczurki żyworodnej *Lacerta vivipara*.

Tereny podmokłe i zbiorniki wodne stwarzają dogodne siedliska dla występowania płazów. Z terenu gminy Jasienica podano 14 gatunków będących przedstawicielami tej grupy kręgowców. Były wśród nich przedstawiciele płazów bezogonowych (żaby zielone i brunatne, kumak nizinny *Bombina orientalis*, kumak górski *Bombina variegata*, ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *Pseudoeurycea viridis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*) oraz ogonowe

(salamandra plamista *Salamandra salamandra*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, traszka górską *Triturus alpestris*) [1.2.17].

Podobnie jak i na innych obszarach, najliczniej reprezentowane są na przedmiotowym terenie są bezkręgowce, głównie przedstawiciele należących do różnych rzędów owadów, pajęczaków oraz mięczaków.

5.1.17. Obiekty chronione w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*

W granicach sołectwa Landek usytuowany jest jeden obiekt chroniony w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*, tj. obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” (PLB240001), który zaliczany jest do jednych z najważniejszych ostoi ptactwa wodnego i wodno-błotnego w południowej części kraju. Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” (PLB240001) obejmuje cały obszar sołectwa.

Warto nadmienić również, że niewielki, północny fragment granicy sołectwa biegnie współliniowo z granicą otuliny rezerwatu Rotuz. Otulina rez. Rotuz nie przekracza granic sołectwa.

5.1.18. Zabytki

W granicach obszaru objętego *Miejscowym planem ...* usytuowane są zabytki chronione na mocy planu miejscowego, ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Zaliczają się do nich:

Świeckie zabytki architektury i budownictwa:

- Dom nr 19, 1 ćw. XX w.
- Dawna gospoda nr 20, murowana, 1910 r.
- Dom nr 23, murowany, ok. 1920 r.
- Zespół dworsko-folwarczny, nr 47A, obecnie Zakład Doświadczalny Gospodarki Stawowej PAN w Gołyszcu, Gospodarstwo Landek, przed 1836 r.
- Dwór w zespole dworsko-folwarcznym nr 47A, przed 1936 r.
- Park dworski w zespole dworsko-folwarcznym nr 47A, przed 1936 r.
- Obora w zespole dworsko-folwarcznym nr 47A, 2. poł. XIX w.
- spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym nr 47A, 2. poł. XIX w.
- Stodoła 1 w zespole dworsko-folwarcznym nr 47A, 2. poł. XIX w.
- Stodoła 2 w zespole dworsko-folwarcznym nr 47A, 2. poł. XIX w.
- Remiza OSP murowana, 1912 r.

Zabytki sakralne

- Krzyż kamienny na rozdrożu, 1910 r. w otoczeniu 2 lipy
- Figura św. Józefa w zespole dworsko-folwarcznym, 2. poł. XIX w., nr 47A
- Kapliczka murowana, z końca XIX w., przy posesji nr 6, w otoczeniu starodrzew
- Krzyż przydrożny kamienny, z 1898 r., przy posesji nr 131

Zabytki archeologiczne

- stanowisko nr 1, obszar AZP 106-46, nr stan. na obszarze 1 (osada epoka kamienia)

5.2. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”) ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi charakter naturalnych siedlisk, które tu niegdyś występowały oraz stopień przekształcenia pierwotnego środowiska. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo znaczącym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi,
- zmiany wód podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące,
- przekształcenia biocenoz.

Przekształcenia powierzchni ziemi

Przekształcenia powierzchni ziemi w granicach terenu objętego planem związane są głównie z jego rolniczym zagospodarowaniem i zabudową. Miejscami powierzchni biologicznie czynne były zajmowane na rzecz obiektów kubaturowych czy powierzchni utwardzonych, np. w związku z realizacją infrastruktury komunikacyjnej. W takim przypadku pierwotna pokrywa glebowa była przekształcona wielorako. Najpowszechniej miały miejsce przekształcenia mechaniczne profilów glebowych. Przejawiały się one w częściowym lub całkowitym zdarcu poziomów genetycznych, ich wymieszaniu między sobą lub wymieszaniu z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu itp. Jednocześnie nastąpiła także zmiana stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych gruntów. Procesy te prowadzą do wytworzenia się gleb antropogenicznych oraz obszarów bezglebowych. W granicach terenu opracowania występują także utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleb przykrytych), przy czym powierzchnie przykrywające występują głównie w postaci asfaltu, lekkiego betonu czy też bruku.

Wzrost intensywności ruchu kołowego przyczynia się do emisji zanieczyszczeń, a co za tym idzie nie tylko do pogorszenia się jakości powietrza, ale i zmiany chemizmu gruntu.

Zmiany wód podziemnych

Obszar sołectwa Landek zlokalizowany jest poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych.

Do źródeł zagrożeń dla jednolitych części wód podziemnych na przedmiotowym terenie należą potencjalne zanieczyszczenia pochodzące z sektora komunalnego oraz z sektora rolniczego. Zagrożenia te mogą potencjalnie wynikać z niewłaściwego stosowania oraz przechowywania nawozów mineralnych, zwłaszcza azotowych, a także nadmiernego ich stosowania. Kolejne potencjalne zagrożenie stanowią stosowane w rolnictwie i leśnictwie środki chemicznej ochrony roślin. Do zanieczyszczeń wód podziemnych może przyczyniać się również bezprawne składowanie odpadów komunalnych na niezabezpieczonych powierzchniach biologicznie czynnych, w tym na obrzeżach lasów, w przydrożnych rowach itp.

Zanieczyszczenia powietrza

Aktualnie warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie są kształtowane przez czynniki (źródła) zewnętrzne oraz wewnętrzne. Podstawowym czynnikiem kształtującym jakość powietrza atmosferycznego jest presja (emisja) wywołana działalnością człowieka. O jakości powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł z uwzględnieniem przepływów transgranicznych i przemian fizykochemicznych zachodzących w atmosferze.

Wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do produkcji ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych może przyczyniać się do występowania tzw. niskiej emisji, nasilającej się w sezonie grzewczym. Oprócz emitorów punktowych wpływ na warunki aerosanitarne mają liniowe źródła emisji zanieczyszczeń jakim są ciągi komunikacyjne, generujące do powietrza atmosferycznego zanieczyszczenia w postaci spalin samochodowych.

Województwo śląskie objęte jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Jednak na terenie gminy, w tym także w granicach sołectwa Iłownica, nie zlokalizowano stacji pomiarowych. Najbliższe tego typu obiekty znajdują się w Bielsku Białej i Czechowicach-Dziedzicach.

Emisja hałasu

Głównym źródłem hałasu i drgań w Iłownicy jest transport drogowy. Na przedmiotowym terenie generowany jest on przez ruch kołowy. Okresowo źródłem hałasu do środowiska na terenie sołectwa są także maszyny wykorzystywane w gospodarce rolnej.

W granicach terenu objętego *Miejscowym planem* ... ochronie akustycznej podlega zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (tereny oznaczone symbolem MN), zabudowa mieszkaniowo-usługowa (MNU), zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (MW), zabudowa zagrodowa (MR), oraz budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, do których należą tereny oznaczone symbolem UP. Dopuszczalne poziomy hałasu dla tego typu terenów powinny odpowiadać wymaganiom zawartym w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. Nr 112)*.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe, tj. urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej).

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wartość składowej elektrycznej 1kV/m i składowej magnetycznej 60A/m dla pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń, wyżej wymienione rozporządzenie określa dla pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz wartość składowej elektrycznej w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci GSM) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 V/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

W granicach sołectwa Landek nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV. Nie instalowano tu także stacji bazowych telefonii komórkowej.

Przekształcenia biocenozy

Przekształcenia biocenozy przejawiają się w przeobrażeniach szaty roślinnej oraz zmianach w składzie gatunkowym zwierząt, grzybów i innych organizmów. Obecnie są one najczęściej wynikiem ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze.

Zmiany te najczęściej mają bezpośredni związek z zajmowaniem kolejnych powierzchni biologicznie czynnych na rzecz zabudowy i różnych dziedzin działalności człowieka. W związku z tym są one najbardziej widoczne właśnie w obszarach silnie przekształconych antropogenicznie.

W warunkach terenu objętego *Miejscowym planem* ... zmiany w naturalnym środowisku przyrodniczym związane były przede wszystkim z osadnictwem oraz rozwojem rolnictwa. Proces ten wiązał się ze znacznymi odlesieniami i zastępowaniem naturalnych siedlisk przyrodniczych i towarzyszącej im szaty roślinnej przez biotopy zmienione przez człowieka, takie jak: pola orne, użytki zielone, sady i tereny zabudowane. Tereny podmokłe meliorowano, na części z nich utworzono stawy hodowlane. Przekształcanie siedlisk wiąże się także ze zmianami w składzie i strukturze fauny oraz innych komponentów przyrody ożywionej. Do widocznych zmian na poziomie biocenoz, głównie flory, jej synantropizacja. Nierzadko obserwowany jest pojaw gatunków obcego pochodzenia, w tym tych, które zaliczane są do inwazyjnych oraz nadmierne występowanie ekspansywnych gatunków rodzimych. Kolonizacja siedlisk przez gatunki ekspansywne i inwazyjne prowadzi do stopniowego zubożania gatunkowego towarzyszących im biocenoz. W odniesieniu do przedmiotowego terenu do gatunków takich zalicza się głównie nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis* oraz występujący głównie wzdłuż cieków wodnych i na obrzeżach zbiorników niecierpek gruczołowaty (n. Roylego) *Impatiens glandulifera*. W runie lasów łęgowych występuje, gdzieś tam licznie, niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*.

Zagrożeniem dla ekosystemów jest również fragmentacja siedlisk w wyniku nadmiernego rozpraszania zabudowy oraz rozbudowy sieci komunikacyjnej. Jest to szczególnie niekorzystne w przypadku terenów stanowiących lokalne lub ponadlokalne ciągi ekologiczne.

Do potencjalnych zagrożeń i czynników degradacyjnych należą również akty wandalizmu oraz zaśmiecanie siedlisk przyrodniczych.

W miejscach podlegających presji antropogenicznej dochodzi do ustępowania części gatunków, a to z kolei skutkuje uproszczeniem zależności ekologicznych i ogranicza zdolność ekosystemów do samoregulacji i jego odporność.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w granicach terenu objętego miejscowym planem zagospodarowania w wyniku trwających przez setki lat przeobrażeń środowiska przyrodniczego oraz ciągłej presji ze strony człowieka prawdopodobieństwo samoistnego powrotu lokalnego środowiska do stanu pierwotnego jest znikome. Przywrócenie pierwotnych wartości środowiska, o ile w ogóle jest możliwe, wymagałoby kosztownych i ukierunkowanych zabiegów ze strony człowieka.

5.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Jednym z elementów niniejszej prognozy jest analiza stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ocena ta odnosi się do sytuacji czysto hipotetycznej. Poprzez brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym sposobie użytkowania.

Oceniany *Miejscowy plan* ... wprowadza szereg ustaleń mający na celu uporządkowanie stanu planistycznego (polityki przestrzennej) przedmiotowego terenu. W dokumencie tym przewidziano m.in. utrzymanie większości terenów zadrzewionych, ale także poszerzenie lub wprowadzenie nowych terenów zabudowy, w tym także kosztem powierzchni biologicznie czynnych, głównie terenów rolnych. Odstąpienie od realizacji *Miejscowego planu* ... nie gwarantuje braku zmian związanych z rozwojem

obszarów zabudowy, a niekiedy może sprzyjać ich nieuporządkowanemu (przypadkowemu) rozwojowi w oderwaniu od uwarunkowań środowiskowych. Część terenów objętych wprowadzaniem przeznaczenia terenów zabudowy jest już zabudowana lub częściowo zabudowana, a zapisy projektowanego planu zagospodarowania przestrzennego jedynie zatwierdzają lub porządkują istniejący stan.

Do pozytywnych dla środowiska skutków realizacji projektu planu zaliczają się zapisy utrzymujące przeznaczenie wielu terenów biologicznie czynnych, w tym mających istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców i właściwego funkcjonowania układów ekologicznych oraz zachowania różnorodności gatunkowej. Zaliczają się do nich tereny lasów, zieleni innego typu, w tym zieleni urządzonej, nadwodnej, śródpolnej, tereny rolne wyłączone z zabudowy oraz wody powierzchniowe. Brak realizacji ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego może skutkować zmianami w dotychczasowym sposobie użytkowania tych terenów.

Przyrost nowych terenów zabudowanych, w nieznacznym stopniu przyczyni się do pogorszenia warunków aerosanitarnych i akustycznych. Jednak z drugiej strony, w zapisach *Miejscowego planu* ... przewidziano szereg wskazań i zakazów mających na celu ochronę i poprawę wymienionych wyżej warunków, takich jak np. ochronę akustyczną zabudowy chronionej.

Generalnie ustalenia projektu miejscowego planu zazwyczaj dotyczą zmian sposobu przeznaczenia terenów już zabudowanych i częściowo zabudowanych oraz użytkowanych rolniczo.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

6.1. Formy ochrony prawnej

6.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *Ustawie o lasach* [1.2.4]. Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu nie przewiduje zmian przeznaczenia terenów lasów ochronnych.

6.1.2. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo wodne* [1.2.6]. Ustawa ta reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

W przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych. W związku z tym realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do pogorszenia się ich stanu. Przewiduje się zachowanie przeznaczenia terenów wód powierzchniowych i wód powierzchniowych związanych z hodowlą ryb oraz wprowadzenie nowych terenów tego typu.

6.1.3. Ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego

Zgodnie z podziałem kraju na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd), teren sołectwa Iłownica leży w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 163 o kodzie PLGW2000163. Zgodnie z *Aktualnym Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły* ta jednolita części wód podziemnych posiada dobry stan chemiczny oraz ilościowy, a osiągnięcie celów środowiskowych jest niezagrażone.

Teren objęty miejscowym planem położony jest w obrębie dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych: „Iłownica” (PLRW20006211299) oraz „Bajerka” (kod: PLRW20006211172).

Zgodnie z *Aktualnym Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły* obie jcwp mają status silnie zmienionych części wód. Stan „Iłownicy”, i „Bajerki” określono jako zły, ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych za zagrożone, wprowadzono odstępstwo polegające na przedłużeniu terminu osiągnięcia celu środowiskowego do roku 2027 oraz 2021 z powodu braku możliwości technicznych.

Oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń przedmiotowego planu, przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń, nie powinna stwarzać zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych wymienionych wyżej jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

6.1.4. Złóża kopalin

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy Prawo Ochrony Środowiska [1.2.2] oraz ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze [1.2.7].

Teren sołectwa Landek znajduje się poza zasięgiem udokumentowanych złóż kopalin.

6.1.5. Flora i fauna

Flora i fauna podlega ochronie na mocy *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [1.2.2] oraz *Ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3].

Zgodnie z *Prawem Ochrony Środowiska* ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej,
- 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,

3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,

4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl *Ustawy o Ochronie Przyrody* ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ściśłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwytania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;
- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 15) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W *Ustawie o ochronie przyrody* nakazano zwrócić szczególną uwagę na prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nie szkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

W granicach terenu objętego *Planem* ... notowano stanowiska roślin chronionych, w tym zagrożonych wyginięciem roślin wodnych: salwinii pływającej *Salvinia natans* oraz kotewki orzecha wodnego *Trapa natans*. Na terenie sołectwa występują tu także gatunki zwierząt objętych ścisłą lub częściową ochroną prawną. Dotyczy to przede wszystkim przedstawicieli awifauny, w tym ptactwa siedlisk wodno-błotnych (zdecydowana większość ptaków występujących na charakteryzowanym terenie jest chroniona), niektórych gatunków ssaków (np. wiewiórka pospolita, kret, jeż) oraz bezkręgowców, takich jak np. trzmiele czy ślimak winniczek. Ochronie podlegają również wszystkie rodzime gatunki płazów i gadów.

W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje m.in. rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej kosztem terenów biologicznie czynnych, a ponadto zmianę przeznaczeń terenów już zainwestowanych. W związku z powyższym realizacja ustaleń planu może przyczynić się do ograniczenia zasobów lokalnych siedlisk przyrodniczych, w tym tych, które zajmują gatunki chronione. Nie mniej jednak występujące tutaj gatunki, pomimo iż podlegają ochronie to jednak zazwyczaj występują stosunkowo często lub pospolicie w skali regionu i kraju, a realizacja przedmiotowego *Miejscowego planu* ... nie doprowadzi do znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan populacji wspomnianych zwierząt w skali sołectwa i na terenach sąsiednich. Ponadto większość gatunków chronionych zwierząt wyróżnia się znaczną mobilnością i w przypadku zmian zachodzących w lokalnym środowisku mogą one wykorzystać inne siedliska, również te istniejące w zasobach terenu opracowania.

Poszerzenie arealu terenów zabudowanych poszerzy areal siedlisk dla gatunków synantropijnych, trudno jednak rozpatrywać to zjawisko w charakterze procesu pozytywnego, jako że fauna i flora synantropijna cechuje się dość małym zróżnicowaniem i bogactwem gatunkowym, a także reprezentuje raczej uproszczone i ubogie biocenozy. Rozwój zabudowy na opisywanym terenie będzie jednak stosunkowo ograniczony i odnosi się głównie do zagęszczania zabudowy zajmując istniejący areal terenów rolnych. Następować to będzie w ograniczonych przestrzennie fragmentach sołectwa – głównie w pasie centralnym, przy zachowaniu stosunkowo dużej powierzchni biologicznie czynnej (minimum 60% dla nowych terenów zabudowy mieszkaniowej) co przyczyni się do zachowania walorów krajobrazowych obszaru objętego planem, aktywności biologicznej oraz rozwoju flory i fauny. Dodatkowo projekt planu ustala minimalne powierzchnie nowo wydzielanych działek na poziomie 800 m², nadając tym samym ekstensywny charakter dla nowej zabudowy. W wyniku realizacji postanowień projektu planu nie nastąpi zasadnicza zmiana charakteru terenu opracowania, a tereny rolne zajmowane pod nową zabudowę w dalszym ciągu stanowić będą dominującą formę zagospodarowania na znacznych przestrzeniach terenu opracowania oraz w jego rejonie. Realizacja

nowej zabudowy nie będzie pociągała więc za sobą likwidacji siedlisk. Ogólnie teren pozostawiony zostanie w obecnym charakterze, to jest zachowując mozaikę dość luźnej, niskiej zabudowy, pól uprawnych, łąki i lasów, a także dolin cieków i stawów rybnych. Występujące na tym terenie warunki siedliskowe nie ulegną więc zasadniczej zmianie. Stawy rybne nie będą podlegały zmianie, co ma kluczowe znaczenie dla populacji płazów i ptaków wodno-błotnych. Dla wszystkich terenów wód powierzchniowych śródlądowych obowiązuje nakaz utrzymania i ochrony istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinnością szuwarową, zadrzewieniami i zakrzewieniami. Ponadto 14 z 18 wskazanych stawów rybnych pozostaje wolnych od zabudowy a dla czterech (WS.15, WS.16, WS.17 oraz WS.18) projekt planu dopuszcza zabudowę związaną z prowadzoną gospodarką rybacką o powierzchni zabudowy do 100 m², wysokości do 6 m i dachu płaskim lub wielospadowym do 30 stopni. Umożliwienie realizacji zabudowy we wskazanych terenach jest odpowiedzią na potrzeby istniejących już gospodarstw rybackich przy równoczesnym zachowaniu trwałości stawów rybnych i warunków siedliskowych gatunków zwierząt zależnych od wody. Dodatkowo w jednostce MN.23 przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej na terenie obecnie zagospodarowanym jako staw rybny. Należy jednak zauważyć, że w obecnym stanie planistycznym teren ten (jak i kilka sąsiednich stawów) funkcjonują już nie jako stawy, a tereny łąki i pastwisk. Projekt planu przywraca więc zagospodarowanie zgodne z obecnym i przewiduje zachowanie stawów rybnych w zakresie szerszym, niż obowiązujący plan. Warto zauważyć przy tym, że obszar nowej zabudowy jest mniejszy, wobec obszaru, który na mocy projektu planu przywrócony zostanie do zagospodarowania w kierunku stawów rybnych. Opiniowany plan zachowuje także istniejące doliny cieków wraz z ich obudową biologiczną. Gatunki terenów otwartych zachowają zasadniczo swoje siedliska dzięki zachowaniu w szerokim zakresie rozległych pól uprawnych.

Korzystne dla ochrony przedstawicieli fauny i flory jest pozostawienie, zgodnie z zapisami planu, w dotychczasowym użytkowaniu zdecydowanej większości zadrzewień oraz ochrona cieków i zbiorników wodnych.

Projektowane zagospodarowanie nie spowoduje przerwania ciągłości, czy znaczącego pogorszenia funkcjonowania istniejących tu korytarzy ekologicznych.

Korytarz ekologiczny dla ptaków „Dolina Górnej Wisły” i przystanek pośredni „Dolina Górnej Wisły”, obejmują całość terenu opracowania. Biorąc pod uwagę powierzchnię tych obszarów korytarzowych, wymagania siedliskowe ptaków (zwłaszcza ich mobilność) oraz istniejące zagospodarowanie stwierdzić należy, że projektowane zagospodarowanie nie będzie miało wpływu na drożność korytarza. Planowana jest głównie niska zabudowa jednorodzinna, nie stanowiąca bariery dla migrujących ptaków, a kluczowe siedliska mogące stanowić miejsca odpoczynku (tereny leśne) są pozostawione w istniejącym zagospodarowaniu. Związany z rozwojem zabudowy ubytek pól i łąk będzie mało znaczący wobec dostępnego w rejonie arealu takich siedlisk. Kluczowym dla ptaków wodno-błotnych elementem zagospodarowania są stawy rybne. Projekt planu przewiduje pozostawienie ich w dotychczasowym zagospodarowaniu. Zmiany wprowadzane są jedynie w północnej części stawów, gdzie na dużej przestrzeni projekt planu przewiduje przywrócenie zagospodarowania w kierunku stawów rybnych (obecnie przeznaczenie na tereny łąk i pastwisk), a na niewielkiej części zabudowę mieszkaniową (jednostka MN.23).

W odniesieniu do stawów nie wprowadzono zmian w ich zagospodarowaniu. Dla wszystkich terenów wód powierzchniowych śródlądowych obowiązuje nakaz utrzymania i ochrony istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinnością szuwarową, zadrzewieniami i zakrzewieniami. Ponadto 14 z 18 wskazanych stawów rybnych pozostaje wolnych od zabudowy a dla czterech (WS.15, WS.16, WS.17 oraz WS.18) projekt planu dopuszcza zabudowę związaną z prowadzoną gospodarką rybacką o powierzchni zabudowy do 100 m², wysokości do 6 m i dachu płaskim lub wielospadowym do 30 stopni. Umożliwienie realizacji zabudowy we wskazanych terenach jest odpowiedzią na potrzeby istniejących już gospodarstw rybackich przy równoczesnym zachowaniu trwałości stawów rybnych i warunków siedliskowych gatunków zwierząt zależnych od wody. W projekcie planu przewidziano również zachowanie rozległych terenów leśnych (warto zwrócić uwagę na fakt, że rozległy teren leśny na zachodnie nie został nawet w niewielkim stopniu naruszony). Tereny te również mogą stanowić miejsce odpoczynku dla licznych ptaków migrujących, zwłaszcza drobnych ptaków śpiewających.

Wspomniane zachowanie istniejących na zachodzie terenów leśnych jest też kluczowe dla zachowania drożności korytarzy ekologicznych dla ssaków drapieżnych i kopytnych. Migracja wyznaczonymi korytarzami dla tych grup zwierząt zachodzi właściwie wyłącznie występującym tu pasem leśnym. Z uwagi na fakt, że nie zostanie on zlikwidowany, a nawet naruszony, nie przewiduje się, by realizacja planu pociągała za sobą pogorszenie warunków migracji ssaków w obrębie sołectwa. Pozostałe tereny wolne od zabudowy, umożliwiające migrację w tym obszarze to tereny zieleni nieurządzonej (ZN) oraz tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy (R1). Dla terenów ZN (poza zakazem zabudowy) projekt planu miejscowego nakazuje utrzymanie i ochronę istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinności szuwarowej, zadrzewień i zakrzewień. Tereny R1 to w większości zwarte kompleksy rolne, dla których oceniany projekt dopuszcza zabudowę związaną z prowadzoną działalnością rolniczą zgodnie z przepisami ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Zabudowa ta została dopuszczona w taki sposób aby zapobiec utworzeniu się bariery migracyjnej (Projekt planu miejscowego w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu wskazuje obok maksymalnej powierzchni zabudowy oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej – maksymalną intensywność zabudowy na poziomie 0,1. Taka wartość wskaźnika intensywności zabudowy ma na celu umożliwienie lokalizacji zabudowy rolniczej o charakterze ekstensywnym, co pozwoli na zachowanie drożności i funkcjonalności korytarzy ekologicznych). W związku z powyższym należy przyjąć, iż realizacja postanowień projektu planu nie pogorszy warunków migracji ssaków w tym rejonie.

6.1.6. Obiekty chronione w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*

W granicach sołectwa Łownica usytuowane są dwa obiekty chronione w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*, tj. obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” (PLB240001), który zaliczany jest do jednych z najważniejszych ostoi ptactwa wodnego i wodno-błotnego w południowej części kraju oraz obszar ochrony siedlisk „Pierściec” (PLH240022).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” (PLB240001) obejmuje cały obszar sołectwa.

Dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły ustanowiono plan zadań ochronnych (Zarządzenie nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001). Przedmiotem ochrony w obszarze są głównie ptaki wodno-błotne oraz jeden gatunek leśny: muchołówka białoszyja. W odniesieniu do muchołówki białoszyjej zauważyć należy, że najdogodniejsze warunki siedliskowe dla tego gatunku występują w zachodniej części terenu opracowania, gdzie występują rozległe kompleksy leśne. W związku z faktem, że w projekcie planu teren ten wskazano jako tereny lasów, a także że lasy te pozostają w zarządzie Lasów Państwowych, wnioskować należy, że potencjalne siedlisko tego gatunku zostanie zachowane, a wskazane działania ochronne związane z określonym sposobem prowadzenia gospodarki leśnej możliwe do realizacji.

W odniesieniu do ptaków wodno-błotnych przyjąć należy, że dla zachowania ich populacji kluczowy będzie sposób zagospodarowania stawów rybnych w granicach opracowania. Spośród pozostałych zmian względem obecnego stanu planistycznego w kontekście wpływu na określone w planie zadań ochronnych gatunki ptaków rozważyć jeszcze należy niewielki ubytek powierzchni terenów rolnych: pól uprawnych, łąk i pastwisk, które mogą stanowić miejsce żerowania gęgawy. Biorąc jednak pod uwagę dostępność tego typu siedlisk w rejonie oraz fakt zachowania w przeważającej większości terenów rolnych w granicach opracowania, przyjąć należy, że ubytek powierzchni terenów rolnych nie wpłynie negatywnie na populację gęgawy. Zagrożenie tego typu nie zostało zresztą w planie zadań ochronnych wskazane.

Kluczowe więc znaczenie dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 będzie miało zachowanie stawów rybnych w obecnym zagospodarowaniu. Opiniowany projekt planu zakłada właśnie takie rozwiązanie, choć zwrócić należy uwagę na kilka aspektów związanych z obowiązującym stanem planistycznym i faktycznym zagospodarowaniem, dotyczących części stawów w północnej części terenu opracowania. Obecnie znajdują się tam funkcjonujące stawy rybne. W obowiązującym stanie planistycznym przewiduje się zagospodarowanie tego terenu w inny sposób, jako łąki i pastwiska. Projekt planu przewiduje przywrócenie zagospodarowania zgodnego z faktycznym, to jest jako stawy rybne. Choć zauważyć należy, że niewielka część przywracanego do tego zagospodarowania terenu przeznaczona zostanie na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Jej planowana powierzchnia będzie jednak bardzo mała w porównaniu z terenem istniejących stawów, które w ramach projektu planu planuje się zachować, zmieniając obowiązujący obecnie kierunek zagospodarowania na łąki i pastwiska. W tym ujęciu, choć plan przewiduje nieznaczny rozwój zabudowy na terenie istniejących stawów, zasadniczo pozwala na zachowanie stawów w szerszym zakresie, niż przewiduje to obowiązujący plan, co uznać należy za działanie korzystne z punktu widzenia ochrony obszaru Natura 2000 (tak w kontekście przedmiotów ochrony, jak i możliwości realizacji wskazanych w planie zadań ochronnych). Należy też zauważyć, że obszar przeznaczony pod zabudowę obejmuje tereny jedynie w nieznacznym stopniu pokryte roślinnością zanurzoną, co sprawia, że nie stanowią one atrakcyjnego miejsca lęgowego dla ptaków wodno-błotnych.

Należy zauważyć, że szereg zagrożeń, jak i działań ochronnych dla gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 wiąże się z zachowaniem nie tylko samych zbiorników wodnych, ale też prowadzenia na nich gospodarki rybackiej. W tym kontekście projekt planu zakłada dalszą działalność tych stawów jako obiektów hodowli. Dla wszystkich terenów wód powierzchniowych śródlądowych obowiązuje nakaz utrzymania i ochrony istniejących cieków wodnych wraz z ich otuliną biologiczną, roślinnością szuwarową, zadrzewieniami i zakrzewieniami. Ponadto 14 z 18 wskazanych stawów rybnych pozostaje wolnych od zabudowy a dla czterech (WS.15, WS.16, WS.17 oraz WS.18) projekt planu dopuszcza zabudowę związaną z prowadzoną gospodarką rybacką o powierzchni zabudowy do 100 m², wysokości do 6 m i dachu płaskim lub wielospadowym do 30 stopni. Uznać więc należy, że ewentualne ubytki powierzchni stawów będą nieznaczne względem ich całkowitej powierzchni, a możliwość lokowania nowej zabudowy może przyczynić się do utrzymania lub poprawy rentowności gospodarstw rybackich, co pozwoli na odsunięcie ryzyka zagrożeń związanych z przekształcaniem stawów i umożliwi realizację zadań ochronnych związanych z gospodarką rybacką. Działania ukierunkowane na sprzyjanie gospodarce rybackiej mogą uchronić stawy przed przekształcaniem ich w innego typu obiekty, np. zbiorniki rekreacyjne, co byłoby niekorzystne z punktu widzenia ochrony ptaków wodno-błotnych. W tym miejscu należy również zaznaczyć, że pewne obawy może budzić wprowadzanie zagospodarowania turystycznego (dopuszczonego w ramach zabudowy mieszkaniowej) i dopuszczenie możliwości tworzenia ciągów pieszych i rowerowych w rejonie stawów rybnych. Z uwagi na dużą liczbę stawów w tym rejonie trudno oczekiwać, że turystyka w sołectwie Łłownica przyjmie masowy charakter i stworzy zagrożenie dla przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. Turystykę i obserwowanie przyrody wskazano jako zagrożenie dla szeregu gatunków. Nie ulega jednak wątpliwości, że zagospodarowanie turystyczne będzie miało jedynie uzupełniający charakter wobec zabudowy mieszkaniowej, a liczba nowych obiektów mogących przyjmować gości będzie niewielka, co może być podyktowane zasadami rynkowymi: obecnie ilość turystów chcących odwiedzić gminę Jasienica nie stwarza zagrożenia dla przyrody, a samo stworzenie liczniejszej bazy noclegowej nie przełoży się bezpośrednio na wzrost liczby odwiedzających. W kwestii tworzenia ciągów pieszych i rowerowych zauważyć należy, że stawy pełnią przede wszystkim funkcję hodowlaną i tej funkcji są podporządkowane. Chodzenie po wszystkich groblach zwykle jest zabronione. Jako szlaki dopuszczone do ruchu turystycznego wyznaczone są określone trasy. Jest to zgodne z zasadą kanalizowania ruchu turystycznego, co wpisano zresztą w działaniach ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych dopuszcza, a wręcz przewiduje turystyczne udostępnienie obszaru, w związku z czym należy oczekiwać, że tworzenie nowych szlaków turystycznych następować będzie w porozumieniu z gospodarstwami rybackimi, gminą i Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach. Pozwoli to na pogodzenie rozwoju, w tym rozwoju turystycznego, z potrzebami ochrony obszaru Natura 2000. Tak realizowany rozwój nie będzie stwarzał zagrożenia dla obszarów Natura 2000, przedmiotów ich ochrony i integralności.

W kontekście wpływu postanowień projektu planu na obszarze chronione należy pochylić się również nad kwestią sąsiedztwa rezerwatu przyrody Rotuz, z którego otuliną współliniowo biegnie niewielki fragment północnej granicy terenu opracowania. Rezerwat obejmuje tereny leśne, w obrębie których występują

torfowiska. Dla rezerwatu przyrody ustanowiono plan ochrony (Zarządzenie Nr 15/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 października 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Rotuz"). Wskazane w planie ochrony zagrożenia i sposoby czynnej ochrony koncentrują się na ograniczaniu wkraczania roślinności drzewiastej na torfowisko oraz zmian stanu uwodnienia. Mając powyższe na uwadze, należy zauważyć, że projekt planu nie przewiduje likwidacji terenów leśnych w sąsiedztwie otuliny (tereny w północnej części opracowania przeznaczone na nowe obszary zabudowane porośnięte są co najwyżej przez pojedyncze drzewa. Nie będzie więc negatywnie wpływać na właściwości buforowe otuliny. Rozpatrując natomiast potencjalny wpływ projektu planu na stosunki wodne w rejonie, należy ten projekt ocenić pozytywnie: do projektu wprowadzono koryto Borówki, przepływającej nieopodal granic otuliny rezerwatu, a także wprowadzono przeznaczenie zgodne z obecnym zagospodarowaniem na sporej części stawów zlokalizowanych w tym rejonie. W sąsiedztwie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, projekt planu wprowadza pas zieleni jako bufor ochronny dla rzeki Borówka oraz na całej długości jej dopływu zlokalizowanego w sąsiedztwie terenu MN.20. Zachowanie pasa zieleni od wskazanych pozwoli na zachowanie równowagi wodnej z sąsiadującym siedliskiem torfowiskowym w rezerwacie „Rotuz”. W związku z tym uznać należy, że projekt planu nie wpłynie negatywnie na przyrodę rezerwatu przyrody Rotuz i jego otulinę.

6.1.7. Walory krajobrazowe i zabytki

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody [1.2.3].

Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Obszar objęty niniejszą prognozą wyróżnia się znacznymi walorami krajobrazowymi. Ze względu na zróżnicowaną rzeźbę terenu krajobraz całej gminy, w tym przedmiotowego sołectwa, jest urozmaicony i atrakcyjny. Krajobraz zalicza się do krajobrazu wyżynnego i stanowi przykład krajobrazu kulturowego. Tereny użytkowane rolnicze sąsiadują z zadrzewieniami. Stawy hodowlane o różnej powierzchni wraz z otaczającymi je groblami, zadrzewieniami i podmokłymi łąkami również stanowią atrakcyjną formę krajobrazu. Dodatkowym walorem są zabytkowe obiekty oraz niektóre elementy przyrody ożywionej, np. w postaci starodrzewu.

Należy się liczyć z faktem, że wraz z realizacją ustaleń planu na przedmiotowym terenie dojdzie do pewnych lokalnych zmian krajobrazowych polegających na wprowadzaniu zabudowy i infrastruktury na terenach biologicznie czynnych. Trzeba jednak podkreślić, iż w przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, jak również zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, wprowadzając szereg zakazów i nakazów.

6.1.8. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy *Rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu* [1.2.8].

W granicach sołectwa Landek tereny podlegające ochronie akustycznej, na mocy obowiązującego ustawodawstwa, zlokalizowane są głównie w środkowej części terenu.

Głównym źródłem hałasu w przypadku analizowanego terenu są przede wszystkim ciągi komunikacyjne oraz – okresowo – pracujące maszyny rolnicze.

Obowiązujące zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem dopuszczalne poziomy hałasu przedstawiono w poniższej tabeli:

Tab. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami LDWN i LN, które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	LDWN przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	LN przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej	64	59	50	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym.

Zgodnie z ustaleniami *Miejscowego planu* ... zakazuje się prowadzenia działalności związanych z emisją hałasu i wibracji przekraczających wartości dopuszczalne.

Określono także następujące zakazy, nakazy i wskazania w zakresie ochrony przed hałasem:

W zakresie ochrony przed hałasem ochronie podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, położone w terenach o symbolach: MN, MNU, MW, RM, oraz usługi

społeczne z zakresu oświaty, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a także zabudowa usług turystycznych położone w terenach o symbolach PU1;

6.1.9. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.5].

Część gruntów użytkowanych w chwili obecnej w ramach gospodarki rolnej została wskazana w ocenianym projekcie planu do przekształcenia w tereny zabudowy, co przyczyni się do zmiany struktury użytkowania tych terenów. Przekształcenie wymagać będzie w pierwszej kolejności odrolnienia terenów rolnych zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Większe powierzchnie o charakterze leśnym w przedmiotowym planie zostały przewidziane do zachowania.

6.1.10. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

W granicach terenu objętego przedstawionym do oceny *Miejscowym planem* ... do obszarów o podwyższonych walorach przyrodniczych, a nie objętych ochroną prawną zaliczają się przede wszystkim zbiorniki wodne zlokalizowane w południowej i wschodniej części sołectwa. Występujące tam siedliska wodne i nadwodne charakteryzują się znaczną różnorodnością gatunkową organizmów z różnych grup systematycznych. Są m.in. miejscem bytowania i często rozrodu płazów i ptactwa wodno-błotnego. Za korzystne dla ochrony i zachowania lokalnej bioróżnorodności i właściwego funkcjonowania ekosystemów należy uznać pozostawienie, zgodnie z zapisami planu, w dotychczasowym użytkowaniu cieków i zbiorników wodnych oraz zdecydowanej większości zadrzewień. W przedstawionym do oceny planie wprowadzono także zapisy chroniące zieleń przywodną i zadrzewienia śródpolne.

Podwyższonymi wartościami przyrodniczymi charakteryzują się także tereny leśne.

Obok znaczenia przyrodniczego utrzymanie, w miarę możliwości, istniejącej zieleni wysokiej będzie miało także pozytywny wpływ na utrzymanie komfortu mieszkańców.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. *Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju* (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. *Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju z 2005 r.*,
3. *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju* (do 2030 r.),

4. Polska 2025 - *Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju* (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r),
5. Dokument Rządowy *Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016*.

oraz międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę Polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w wyżej wymienionych dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,
- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizację na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiającą migrację fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i współzależne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekorośnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,

- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów (mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem),
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględniać w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa z uwzględnieniem perspektywy na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 określa cele średniookresowe do 2012 r. m.in. dla:

- ochrony przyrody i krajobrazu,
- ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów,
- ochrony gleb,
- ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,

- biotechnologii i organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
- materiałochłonności, wodochłonności, energochłonności i odpadowości gospodarki,
- wykorzystania energii odnawialnej,
- kształtowania stosunków wodnych i ochrony przed powodzią,
- jakości wód, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami, chemikalia w środowisku, oddziaływania hałasu, oddziaływania pól elektromagnetycznych, poważnych awarii przemysłowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu.

Polityka ekologiczna państwa

Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu lokalnym. Jej główne cele to: m. in.:

- zapobieganie powstawaniu odpadów, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów,
- likwidację zanieczyszczeń u źródła, ograniczenie emisji pyłowej, gazowej i gazów cieplarnianych do wielkości wynikających z przepisów i zobowiązań międzynarodowych oraz wprowadzanie norm emisyjnych i produktowych w gospodarce,
- racjonalizację i modernizację gospodarki energetycznej,
- zmniejszenie uciążliwości transportu, w szczególności drogowego na terenach zamieszkania.

Wymienione powyżej cele znalazły generalnie odzwierciedlenie w przedstawionym do oceny *Planie zagospodarowania przestrzennego* ...

8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybnej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu

3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i rolnictwo, a w mniejszym stopniu również z sektorem budownictwo.

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania zlokalizowany jest poza obszarami osuwisk, natomiast we wschodniej części sołectwa wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q_{1\%}$).

Ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych w SPA 2020: 1.3, 1.4 oraz 1.5 w zakresie celu nr 1.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- wykorzystanie proekologicznych źródeł energii za wyjątkiem energii wiatru i biogazu (kierunek 1.3),
- utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu wód śródlądowych, w tym wód powierzchniowych związanych z produkcją i hodowlą ryb, zdecydowanej większości terenów leśnych, zadrzewień innego typu, roślinności nadwodnej, śródpolnej, zachowanie drożności korytarzy ekologicznych (kierunek 1.4),

- utrzymanie w poszczególnych jednostkach określonego odsetka powierzchni biologicznie czynnej (kierunek 1.4 i 1.5),
- realizacja zabudowy poza obszarami zagrożonymi występowaniem powodzi (kierunek 1.5).

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu.

9. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego znajduje się w zasięgu dwóch obszarów chronionych w ramach programu Natura 2000. Znajduje się tutaj obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” (PLB240001) oraz obszar ochrony siedlisk „Pierściec” (PLH240022). Z uwagi na charakter planowanych zamierzeń planistycznych oraz jedynie miejscowy (lokalny) zasięg oddziaływań związanych z ich realizacją, można stwierdzić, że realizacja *Miejscowego planu ...* nie będzie wywierać wpływu na wspomniane wyżej obszary chronione, ich integralność ani przedmiot ochrony.

9.1 Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane

Oceniany projekt planu zagospodarowania przestrzennego przewiduje rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej na obszarach w pewnym stopniu już zabudowanych oraz terenach biologicznie czynnych, zazwyczaj o funkcji rolniczej (łąki i pastwiska, grunty orne).

Aktualnie w obszarze planu występuje generalnie stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (głównie z palenisk domowych źródeł komunikacyjnych), emisją hałasu do otoczenia oraz powstawaniem odpadów i ścieków. Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana w pewnym stopniu z utrzymaniem i pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

Oddziaływanie krótkotrwałe polegać będzie między innymi emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza (których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane) związanych z budową, przebudową bądź rozbiórką obiektów. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, bo związany z realizacją poszczególnych zadań założonych w planie i będą one ograniczone do czasu realizacji poszczególnych etapów inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe. Wprowadzanie pozaprzemysłowych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni

biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Lokalnie realizacja ustaleń planu może być związana z koniecznością wycinku zieleni wysokiej. Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, lokalnie dojdzie do przekształcenia siedlisk faunistycznych.

Wprowadzenie nowych terenów zabudowanych wiązać się będzie z powstawaniem nowych palenisk domowych, ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego, a więc z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych i emisją hałasu do otoczenia. Powstawać także będą zwiększone ilości odpadów i ścieków. Nieuniknione jest to, że opisane wyżej oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będą przede wszystkim emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne oraz hałas. Ponieważ nie zakłada się powstania zabudowy zwartej, wysokiej o znacznej intensywności, należy przyjąć, że oddziaływania te będą miały charakter lokalny.

Opisane oddziaływania zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji, będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami oraz gospodarki wodnościekowej.

Tab. 2. Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych; - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych - wzrost ilości wytwarzanych odpadów - wzrost emisji hałasu bytowego - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie
pośrednie	-- nie występują brak znaczących oddziaływań	- intensyfikacja ruchu pojazdów
wtórne	- nie występują brak znaczących oddziaływań	- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy;
skumulowane	- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych (zielonych)	<ul style="list-style-type: none"> - zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów - kumulacja hałasu komunikacyjnego oraz bytowego
krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	- nie występują brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych - zmniejszenie powierzchni zadrzewionych 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej zabudowy;
stałe	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany ukształtowania powierzchni terenu - zmiana lokalnego krajobrazowych 	- zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych
chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> - hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych 	- zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

Prognozuje się, iż realizacja założeń projektowanego miejscowego planu zagospodarowania wiązać się będzie, ze skutkami dla środowiska. Prognozuje się, że będą one miały charakter mało znaczący dla środowiska. W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje przede wszystkim wprowadzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagrodowej obszary niezabudowane, jak również częściowo już zagospodarowane oraz zabudowane oznaczone w obowiązującym planie jako tereny upraw polowych oraz tereny łąk i pastwisk.

Do zapisów planu korzystnych dla środowiska zaliczyć można z kolei utrzymanie przeznaczenia terenów wód śródlądowych, w tych, które związane są z hodowlą ryb, lasów, zadrzewień, terenów zieleni, w tym zieleni przyrodnej, zadrzewień śródpolnych, wód powierzchniowych.

10. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Zgodnie z zapisami przedstawionego do oceny *Miejscowego planu* ... zakazuje się, z pewnymi zastrzeżeniami, lokalizacji nowych przedsięwzięć i rozbudowy istniejących przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Generalnie realizacja tego typu

przedsięwzięć przeprowadzana jest na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

11. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Przedstawiony do oceny *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego* obejmuje obszar sołectwa Łownica, położonego w zachodniej części gminy Jasienicy, w powiecie bielskim. Obszar ten zlokalizowany jest w odległości ok. 25 km od południowej granicy Państwa z Republiką Czeską.

Sposób zagospodarowania obszarów objętych planem jest częściowo kontynuacją istniejących zainwestowań realizowanych na tych terenach, częściowo wprowadza także zmiany dotychczasowego użytkowania. Nie wyklucza się lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jednakże ich realizacja powinna zostać poprzedzona oceną ich wpływu na środowisko. Ponadto dla wszystkich terenów objętych zagospodarowaniem, stworzone zostały przepisy ograniczające ich wpływ na środowisko przyrodnicze.

Analiza ustaleń zawartych w projekcie *Planu ...* będącego przedmiotem niniejszej prognozy wskazuje, iż ich realizacja, przy uwzględnieniu wymogów z zakresu ochrony środowiska wynikających z obowiązującego prawa, nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko. Na brak takiego oddziaływania składa się także zasięg przestrzenny obszaru objętego *Miejscowym planem ...*.

12. Obszary problemowe

Główne oddziaływania na środowiska wynikające z realizacji ocenianego projektu planu zagospodarowania będą związane przede wszystkim z rozwojem obszarów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, mieszkaniowo – usługowej, a w mniejszym stopniu zabudowy usługowej czy produkcyjno-usługowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą kosztem powierzchni biologicznie czynnych (głównie terenów rolnych, a także terenów zieleni).

W przypadku wprowadzania terenów zabudowy na obszarach biologicznie czynnych, często problemem jest znalezienie równowagi pomiędzy presją zabudowywania kolejnych obszarów, atrakcyjnych ze względu na swoją lokalizację a zachowaniem jak najkorzystniejszego stanu środowiska oraz utrzymania pełnej funkcji struktur przyrodniczych (ekologicznych). W ocenianym projekcie planu pod tereny zabudowy przeznaczono przede wszystkim użytki rolne powszechnie występujące na terenie gminy.

Z punktu widzenia komfortu mieszkańców za problematyczne można uznać lokowanie zabudowy produkcyjno-usługowej w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej. W takim przypadku należałoby uwzględnić potencjalne oddziaływanie zabudowy produkcyjnej np. zachowując między terenami mieszkaniowymi oraz produkcyjnymi pas zieleni o charakterze izolacyjnym.

W omawianym przypadku sołectwa Landek kwestią problemową może być wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tereny zajęte obecnie przez stawy hodowlane. Ewentualna realizacja zabudowy mieszkaniowej w tym obszarze powinna być poprzedzona uzyskaniem zgody wodnoprawnej oraz wykonaniem stosownych badań określających możliwości posadowienia obiektów budowlanych.

13. Rozwiązania mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego będące przedmiotem niniejszej oceny wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko bądź ludzi. Zapisy te mają charakter ogólny, odnosząc się do całego terenu objętego planem oraz szczegółowy, dotycząc określonych przeznaczeń terenu.

Analiza przyjętych zapisów w *Miejscowym planie ...* wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Sposób, w jaki realizowane są w planie zapisy przyjęte w wyżej wymienionym dokumencie dla poszczególnych elementów środowiska został opisany poniżej.

§5. 1. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się:

1) zakazuje się:

- a) lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii,
- b) lokalizacji nowych przedsięwzięć związanych ze zbieraniem, magazynowaniem, składowaniem i przetwarzaniem odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych i złomu,
- c) zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający ponadnormatywne uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego, w tym lokalizacji i eksploatacji instalacji i urządzeń powodujących ponadnormatywną emisję substancji i energii,
- d) likwidacji naturalnych cieków wodnych, oraz urządzeń wodnych w postaci rowów, kanałów,

2) dopuszcza się działania o charakterze remontu lub zmiany technologii na mniej uciążliwą dla środowiska w przedsięwzięciach naruszających ustalenia pkt. 1;

2. W zakresie ochrony przed hałasem ochronie podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, położone w terenach o symbolach: MN, MNU, MW, RM, oraz usługi społeczne z zakresu oświaty, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, a także zabudowa usług turystycznych położone w terenach o symbolach PU1;

3. W zakresie ochrony terenów zieleni i wartości krajobrazowych nakazuje się ochronę lokalnych wartości krajobrazu oraz zieleni poprzez zachowanie i utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej, z dopuszczeniem działań wynikających z ustawy o ochronie przyrody.
4. W zakresie ochrony przed wibracjami oraz polami elektromagnetycznymi obowiązują przepisy sanitarne, ochrony środowiska oraz prawa budowlanego, w tym nakaz ograniczenia wibracji do poziomu wartości dopuszczalnych na granicy użytkowanego terenu.
5. W zakresie ochrony przyrody wskazuje się Obszar Natura 2000 - Dolina Górnej Wisły – PLB240001, w zasięgu którego obowiązują nakazy, zakazy i dopuszczenia wynikające z obowiązujących planów zadań ochronnych oraz przepisów związanych z ochroną przyrody.

Do działań o charakterze kompensacyjnym w odniesieniu do przedmiotowego terenu można mówić w kontekście wprowadzenia przeznaczeń wód powierzchniowych śródlądowych, w tym związanych z hodowlą ryb, na tereny upraw polowych, łąk i pastwisk. Zapisy planu przewidują zmianę przeznaczenia niewielkiego fragmentu terenu zajętego obecnie przez stawy hodowlane poprzez wprowadzenie w tym miejscu zabudowy.

14. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Przedstawiony do oceny *Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego* jest generalnie zgodny ze wskazaniem zawartymi w ekofizjografii wykonanej dla tego terenu.

W planie wprowadzono zapisy ograniczające emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne. Wprowadzono również zapisy w zakresie ochrony gleb, wód podziemnych, terenów zieleni, wartości kulturowych i krajobrazowych.

W przypadku konieczności zajęcia obszarów stanowiących siedliska gatunków chronionych, planując prace związane z przekształcaniem takich terenów, należałoby uwzględnić biologię tych gatunków, m.in. ich cykle życiowe. W odniesieniu do ptaków korzystne będzie dopasowanie terminów prac ziemnych (w przypadku ptaków gniazdujących na ziemi) bądź wycinki zieleni wysokiej tak, aby wypadły poza okresem rozrodu ptaków, uwzględniając, że okres ten jest różny dla różnych gatunków. Prace należałoby poprzedzić wizją terenową zrealizowaną pod nadzorem przyrodniczym, umożliwiającą zlokalizowanie gniazd oraz budek lęgowych ptaków i ssaków. Występujące ewentualnie na przedmiotowym terenie starsze i dziuplaste drzewa należałoby również skontrolować pod kątem występowania nietoperzy i innych chronionych gatunków. Konieczność wizji terenowej pod nadzorem przyrodniczym istnieje także w przypadku zajmowania terenów, które mogą być siedliskiem płazów (tereny wilgotne i podmokłe).

Generalnie w obszarze objętym planem wycinkę zieleni wysokiej należałoby ograniczyć do niezbędnego minimum, chyba, że wynika ona z wymogów ochrony środowiska, np. czynnej ochrony siedlisk nieleśnych.

Ze względu na fakt, iż teren objęty przedstawionym do oceny *Miejscowym planem ...* jest już w znacznym stopniu zagospodarowany (głównie w kierunku rolniczym) realizacja rozwiązań alternatywnych jest ograniczona.

15. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Landek, położonego w gminie Jasienica.

W zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi. W zakresie prognozowania oddziaływania na środowisko na etapie realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Sołectwo Landek zlokalizowane jest w północnej części gminy Jasienica. Graniczy ono:

- od zachodu i północy z gminą Chybie,
- od południa z sołectwami Iłownica i Rudzica,
- od wschodu z gminą Czechowice-Dziedzice.

Liczba mieszkańców sołectwa na dzień 31.12.2016 wynosiła 601 osób [1.2.32], co daje średnią gęstość zaludnienia ok. 134 osób na km².

Pod względem historycznym, miejscowości i ziemie położone w obecnie istniejących granicach administracyjnych gminy Jasienica zlokalizowane były na Śląsku Cieszyńskim.

Landek należy do młodszych miejscowości wśród sołectw położonych w obecnych granicach gminy Jasienica. Miejscowość powstała w połowie XVI wieku.

Obszar objęty opracowaniem, podobnie jak większość terenów zlokalizowanych w granicach gminy Jasienica, stanowi przykład rolniczego krajobrazu kulturowego. Cechą wyróżniającą sołectwa są stawy hodowlane, zajmujące znaczne powierzchnie w południowej i wschodniej części miejscowości. Poza tym w zagospodarowaniu terenu widoczne jest użytkowanie rolnicze, czego przejawem jest występowanie głównie gruntów ornych, w mniejszym stopniu – użytków zielonych. W części sołectwa występują lasy większe powierzchnie zalesione.

W obszarze opracowania występuje przede wszystkim zabudowa jednorodzinna o charakterze wiejskim. Koncentruje się ona głównie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, w środkowej części sołectwa.

Na terenie sołectwa Landek usytuowane są też obiekty zabytkowe, w tym zespół dworsko-folwarczny z dworem i parkiem. W części zabudowań tego obiektu mieści się obecnie Zakład Doświadczalny Gospodarki Stawowej PAN w Gołyszu (Gospodarstwo Landek).

W przedstawionym do oceny planie wyszczególniono następujące przeznaczenia terenów i działek:

MN - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

MNU - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej,

MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,

RM - tereny zabudowy zagrodowej,

U - tereny zabudowy usługowej,

US – tereny sportu i rekreacji,

PU1 - tereny zabudowy usługowo produkcyjnej,

PU2 - tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej,

ZN – tereny zieleni,

ZL – tereny lasów,

R1 – tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy,

WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych,

KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej,

KDL - tereny dróg publicznych klasy lokalnej,

KDD - tereny dróg publicznych klasy dojazdowej,

KDW - tereny dróg wewnętrznych;

Dla każdego terenu wyodrębnionego w planie ustalono przeznaczenia podstawowe, przeznaczenia dopuszczone, sposoby zagospodarowania i użytkowania: działek, budynków i budowli, a także odpowiadające poszczególnym przeznaczeniom: nakazy, zakazy i dopuszczenia.

W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje przede wszystkim wprowadzenie przeznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszary niezabudowane, jak również częściowo już zagospodarowane oraz wprowadzanie przeznaczenia terenów usługowych pełniące już tę funkcję, a oznaczone w obowiązującym planie jako tereny łąk i pastwisk. Skutki powyższych zmian, zdaniem autora prognozy, będą mało istotne dla środowiska. Do zmian korzystnych dla środowiska zaliczyć można z kolei wprowadzenie przeznaczeń wód powierzchniowych śródlądowych, w tym tych, które związane są z hodowlą ryb na tereny oznaczone w obowiązującym planie jako tereny łąk i pastwisk. Oceniany *Miejscowy plan ...* wprowadza także tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tereny zajęte obecnie przez stawy hodowlane.

Oceniany projekt miejscowego *Planu zagospodarowania przestrzennego* generalnie realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2) oraz wpisuje się w szereg założeń przyjętych w innych dokumentach strategicznych.

Wskazane w planie kierunki i zagospodarowania wraz z określonymi zasadami i kierunkami ochrony środowiska i jego zasobów są zasadniczo zgodne z zapisami zawierającymi się w następujących dokumentach:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/20016 z dnia 29 sierpnia 20016 r.),
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Projekt ten ponadto uwzględnia założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym oraz generalnie nie stoi w sprzeczności z założeniami wynikającymi z opracowania ekofizjograficznego.

Przez teren opracowania przebiegają następujące korytarze ekologiczne:

- korytarz teriologiczny ssaków drapieżnych „Beskid Śląski - Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie” o kodzie K/BŚ-LPK wraz z fragmentem newralgicznym,
- korytarz teriologiczny ssaków kopytnych „Beskid Śląski i Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie” o kodzie K/BŚ-LPK wraz z fragmentem newralgicznym,
- ponadregionalne ornitologiczne korytarze ekologiczne „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego” i „Dolina Górnej Wisły”
- korytarz spójności obszarów chronionych Beskidu Śląskiego – Dolina Górnej Wisły o statusie międzynarodowym.

Teren sołectwa Landek znajduje się poza zasięgiem udokumentowanych złóż kopalin oraz poza zasięgiem głównych zbiorników wód podziemnych.

W granicach sołectwa Landek nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Obszar sołectwa Landek położony jest w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych PLGW2000163 (region wodny Małej Wisły). Powyższa jednolita część wód podziemnych (JCWPd) zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* posiada dobry stan chemiczny oraz ilościowy, a osiągnięcie celów środowiskowych jest niezagrażone.

Gmina Jasienica, a więc i sołectwo Landek, w całości położone są w prawostronnym dorzeczu Wisły.

Głównym ciekim odwadniającym teren gminy Jasienica jest Iłownica. Rzeka ma przebieg zbliżony do południkowego i jest zlewnią II-go rzędu rzeki Wisły. Całkowita długość rzeki Iłownicy wynosi 27,9 km, a jej źródła znajdują się na północno-zachodnich stokach wzgórza Bucze (na terenie Górek Śląskich w gminie Brenna) poza terenem gminy Jasienica. W jej zlewni znajduje się wschodnia część sołectwa Landek. Północna część sołectwa pozostaje w zlewni cieku Borówka, lewobrzeżnego dopływu Iłownicy.

Przedmiotowy teren położony jest w obrębie dwóch Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- JCWP o nazwie „Bajerka” (kod: PLRW20006211172) obejmująca swym zasięgiem większą część sołectwa Landek,
- JCWP o nazwie „Iłownica” (kod: PLRW20006211299), w zasięgu której leżą wschodnie fragmenty sołectwa.

Zgodnie z *Aktualnym Planem Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły* charakterystyka powyższych JCWP przedstawia się następująco:

- „Iłownica” PLRW20006211299:

- status – silnie zmieniona część wód,
- stan – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego, brak możliwości technicznych,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2027,
- uzasadnienie – brak możliwości technicznych.

„Bajerka” kod: PLRW20006211172

- status – silnie zmieniona część wód,

stan – zły,
ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu środowiskowego, brak możliwości technicznych,
termin osiągnięcia dobrego stanu – 2021,
uzasadnienie – brak możliwości technicznych.

Na terenie sołectwa Landek głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza są paleniska gospodarstw domowych oraz spaliny samochodowe. Brak tutaj większych emiterów zanieczyszczeń powietrza. Do najbliższych usytuowanych obiektów tego typu należą: Zakład Nr 1 Fabryki Mebli Giętych w Jasienicy, Zakład Wyrobu Płytek Ceramicznych w Jasienicy oraz Instytut Zootechniki w Grodźcu.

W granicach sołectwa Landek usytuowany jest jeden obiekt chroniony w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*, tj. obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” (PLB240001), który zaliczany jest do jednych z najważniejszych ostoi ptactwa wodnego i wodno-błotnego w południowej części kraju.

W granicach obszaru objętego *Miejscowym planem* ... usytuowane są zabytki chronione na mocy planu miejscowego, ujęte w gminnej ewidencji zabytków. Zaliczają się do nich świeckie zabytki architektury i budownictwa, zabytki sakralne oraz stanowiska archeologiczne.

Środowisko terenu objętego opracowaniem w związku z wieloletnią działalnością człowieka uległo znaczącym przekształceniom. Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi,
- zmiany wód podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące,
- przekształcenia biocenoz.

Na terenie sołectwa występują lasy ochronne, czyli obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *Ustawie o lasach*. Przedstawiony do oceny projekt miejscowego planu nie przewiduje zmian przeznaczenia terenów lasów ochronnych.

W przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzono zapisy służące ochronie wód podziemnych. W związku z tym realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do pogorszenia się ich stanu. Przewiduje się zachowanie przeznaczenia terenów wód powierzchniowych i wód powierzchniowych związanych z hodowlą ryb oraz wprowadzenie nowych terenów tego typu.

Oceniany projekt planu wprowadza rozwiązania służące ochronie wód. W związku z tym realizacja zamierzeń przedmiotowego planu, przy zachowaniu wprowadzanych ustaleń, nie powinna stwarzać zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych wymienionych wyżej jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

W granicach terenu objętego *Planem* ... notowano stanowiska roślin chronionych, w tym zagrożonych wyginięciem roślin wodnych: salwinii pływającej *Salvinia natans* oraz kotewki orzecha

wodnego *Trapa natans*. Na terenie sołectwa występują tu także gatunki zwierząt objętych ścisłą lub częściową ochroną prawną. Dotyczy to przede wszystkim przedstawicieli awifauny, w tym ptactwa siedlisk wodno-błotnych (zdecydowana większość ptaków występujących na charakteryzowanym terenie jest chroniona), niektórych gatunków ssaków (np. wiewiórka pospolita, kret, jeż) oraz bezkręgowców, takich jak np. trzmiele czy ślimak winniczek. Ochronie podlegają również wszystkie rodzime gatunki płazów i gadów.

W stosunku do istniejącego stanu zagospodarowania, oceniany projekt przewiduje m.in. rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej kosztem terenów biologicznie czynnych, a ponadto zmianę przeznaczeń terenów już zainwestowanych. W związku z powyższym realizacja ustaleń planu może przyczynić się do ograniczenia zasobów lokalnych siedlisk przyrodniczych, w tym tych, które zajmują gatunki chronione. Nie mniej jednak występujące tutaj gatunki, pomimo iż podlegają ochronie to jednak zazwyczaj występują stosunkowo często lub pospolicie w skali regionu i kraju, a realizacja przedmiotowego *Miejscowego planu* ... nie doprowadzi do znacząco negatywnego wpływu na ogólny stan populacji wspomnianych zwierząt w skali sołectwa i na terenach sąsiednich. Ponadto większość gatunków chronionych zwierząt wyróżnia się znaczną mobilnością i w przypadku zmian zachodzących w lokalnym środowisku mogą one wykorzystać inne siedliska, również te istniejące w zasobach terenu opracowania.

Korzystne dla ochrony przedstawicieli fauny i flory jest pozostawienie, zgodnie z zapisami planu, w dotychczasowym użytkowaniu zdecydowanej większości zadrzewień oraz ochrona cieków i zbiorników wodnych.

Prognozuje się, iż realizacja założeń *Miejscowego planu* ... nie wpłynie generalnie negatywnie na funkcjonowanie istniejących na terenie sołectwa korytarzy ekologicznych. Nie przewiduje się wprowadzania zwartej zabudowy mogącej w istotny sposób zawęzić światło szlaków migracji. W dokumencie znalazł się ponadto zapis zakazujący stosowania systemów z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w zakresie energii wiatru. Systemy takie mają niekorzystny wpływ na funkcjonowanie korytarzy ornitologicznych.

Teren sołectwa Landek charakteryzuje się podwyższonymi walorami krajobrazowymi. Walory takie podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Należy się liczyć z faktem, że wraz z realizacją ustaleń planu na przedmiotowym terenie dojdzie do pewnych lokalnych zmian krajobrazowych polegających na wprowadzaniu zabudowy i infrastruktury na terenach biologicznie czynnych. Trzeba jednak podkreślić, iż w przedstawionym do oceny projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, jak również zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, wprowadzając szereg zakazów i nakazów.

W granicach sołectwa Landek tereny podlegające ochronie akustycznej, na mocy obowiązującego ustawodawstwa, zlokalizowane są głównie w środkowej części terenu.

Głównym źródłem hałasu w przypadku analizowanego terenu są przede wszystkim ciągi komunikacyjne oraz – okresowo – pracujące maszyny rolnicze.

Zgodnie z ustaleniami *Miejscowego planu* ... zakazuje się prowadzenia działalności związanych z emisją hałasu i wibracji przekraczających wartości dopuszczalne.

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [1.2.5].

Część gruntów użytkowanych w chwili obecnej w ramach gospodarki rolnej została wskazana w ocenianym projekcie planu do przekształcenia w tereny zabudowy, co przyczyni się do zmiany struktury użytkowania tych terenów. Przekształcenie wymagać będzie w pierwszej kolejności odrolnienia terenów rolnych zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie z zapisami planu utrzymuje się przeznaczenie terenów lasów, oraz wprowadza zapisy chroniące zielen przywoodną i śródpolną.

W granicach terenu objętego przedstawionym do oceny *Miejscowym planem* ... do obszarów o podwyższonych walorach przyrodniczych, a nie objętych ochroną prawną zaliczają się przede wszystkim zbiorniki wodne zlokalizowane w południowej i wschodniej części sołectwa. Występujące tam siedliska wodne i nadwodne charakteryzują się znaczną różnorodnością gatunkową organizmów z różnych grup systematycznych. Są m.in. miejscem bytowania i często rozrodu płazów i ptactwa wodno-błotnego. Za korzystne dla ochrony i zachowania lokalnej bioróżnorodności i właściwego funkcjonowania ekosystemów należy uznać pozostawienie, zgodnie z zapisami planu, w dotychczasowym użytkowaniu cieków i zbiorników wodnych oraz zdecydowanej większości zadrzewień. W przedstawionym do oceny planie wprowadzono także zapisy chroniące zielen przywoodną i zadrzewienia śródpolne.

Podwyższonymi walorami przyrodniczymi charakteryzują się także tereny leśne.

Obok znaczenia przyrodniczego utrzymanie, w miarę możliwości, istniejącej zieleni wysokiej będzie miało także pozytywny wpływ na utrzymanie komfortu mieszkańców.

Analiza ustaleń zawartych w projekcie *Planu* ... będącego przedmiotem niniejszej prognozy wskazuje, iż ich realizacja, przy uwzględnieniu wymogów z zakresu ochrony środowiska wynikających z obowiązującego prawa, nie będzie powodować transgranicznego oddziaływania na środowisko. Na brak takiego oddziaływania składa się także zasięg przestrzenny obszaru objętego *Miejscowym planem* ... .

W omawianym przypadku sołectwa Landek kwestią problemową może być wprowadzenie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tereny zajęte obecnie przez stawy hodowlane. Ewentualna realizacja zabudowy mieszkaniowej w tym obszarze powinna być poprzedzona uzyskaniem zgody wodnoprawnej oraz wykonaniem stosownych badań określających możliwości posadowienia obiektów budowlanych.

W *miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego* będące przedmiotem niniejszej oceny wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację negatywnych wpływów na środowisko bądź ludzi. Zapisy te mają charakter ogólny, odnosząc się do całego terenu objętego planem oraz szczegółowy, dotycząc określonych przeznaczeń terenu.

Analiza przyjętych zapisów w *Miejscowym planie* ... wykazała, że zostały uwzględnione wymogi z zakresu ochrony środowiska określone w obowiązujących przepisach.

Przedstawiony do oceny *Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego* jest generalnie zgodny ze wskazaniem zawartymi w ekofizjografii wykonanej dla tego terenu.

W planie wprowadzono zapisy ograniczające emisję zanieczyszczeń powietrza, hałasu, wibracji, pola elektromagnetycznego przekraczających wartości dopuszczalne. Wprowadzono również zapisy w zakresie ochrony gleb, wód podziemnych, terenów zieleni, wartości kulturowych i krajobrazowych.

W przypadku konieczności zajęcia obszarów stanowiących siedliska gatunków chronionych, planując prace związane z przekształceniem takich terenów, należałoby uwzględnić biologię tych gatunków, m.in. ich cykle życiowe. W odniesieniu do ptaków korzystne będzie dopasowanie terminów prac ziemnych (w przypadku ptaków gniazdujących na ziemi) bądź wycinki zieleni wysokiej tak, aby wypadły poza okresem rozrodu ptaków, uwzględniając, że okres ten jest różny dla różnych gatunków. Prace należałoby poprzedzić wizją terenową zrealizowaną pod nadzorem przyrodniczym, umożliwiającą zlokalizowanie gniazd oraz budek lęgowych ptaków i ssaków. Występujące ewentualnie na przedmiotowym terenie starsze i dziuplaste drzewa należałoby również skontrolować pod kątem występowania nietoperzy i innych chronionych gatunków. Konieczność wizji terenowej pod nadzorem przyrodniczym istnieje także w przypadku zajmowania terenów, które mogą być siedliskiem płazów (tereny wilgotne i podmokłe).

Generalnie w obszarze objętym planem wycinkę zieleni wysokiej należałoby ograniczyć do niezbędnego minimum, chyba, że wynika ona z wymogów ochrony środowiska, np. czynnej ochrony siedlisk nieleśnych.

Ze względu na fakt, iż teren objęty przedstawionym do oceny *Miejscowym planem* ... jest już w znacznym stopniu zagospodarowany (głównie w kierunku rolniczym) realizacja rozwiązań alternatywnych jest ograniczona.

OŚWIADCZENIE – KLAUZULA

Kierujący zespołem wykonującym niniejsze opracowanie oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2020 poz. 283)

Ja niżej podpisana Iwona Majewska – Durjasz jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

WYKSZTAŁCENIE	IMIĘ I NAZWISKO	PODPIS
MGR GEOLOGII	IWONA MAJEWSKA-DURJASZ	 Ekoid Iwona Majewska-Durjasz 40-236 Katowice, ul. Łączna 3/40 tel./fax 32 255 28 23, 353 32 14 NIP 954-78-24-09
TYTUŁ OPRACOWANIA: PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY JASIENICA DLA SOŁECTWA LANDEK		
DATA OPRACOWANIA: listopad 2020 r.		